ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ (8162) | 1956 оной октябриин 30, вторник | Сэн 20 мүнгэ

Советскэ Союзай ажалшад! Зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые предприяти, барилга, колхоз, совхоз, МТС бүхэнэй дүүргэхэ ябадал туйлая!

(Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойдо зорюулагдаhан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудhаа).

Малаа hайнаар үбэлжүүлжэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ

Малай үбэлжэлгын түрүү... hара ябажа байна.

Республикын колхозууд мү... жэл бүдүүн, концентриро... шэмэтэ тэжээл урда ур... жэлнүүдэйхиhээ hураггүй ...ээр бэлдэhэн, адуу малдаа ...ид, дулаан байрануудые ни... олоор барииhан, мал ажал ...эрэ шэн зоригто, үнэн сэхэ ...нүүд олооро ажалладаг бо... байна. Эдэ бүгэдын ...аар малажалаа улам саа... дэбжээхэ, ашаг шэмыень ...шэлүүлхэ али бүхы арга бо... манайда бии бшуу. ...бхэн лэ энэ зохистой арга ...ломжые бүримүhэн хэрэглэ... шухала байна. Гэхэтэй хам... республикын олон колхо...удта, машинно-тракторна ...анциинуудта эдэнь мууса хэ...лэгдэнэ. Тэрээнhээ уламжа... адуу малhаа ашаг шэмэ ...өөл багаар абтана, малай ...хэ, hубайрха ябадал олон ...ндаа, үүлтэр hайжаруулха ...дэлмэри хангалтагүйгөөр ...уулагдана, малажалда нау... ба түрүү дүй дүршэлэй ...йлалтанууд удаанаар нэбтэ...үлэгдэнэ.

Мүнөө малай үбэлжэлгын ...лээд, hара тухайтай болоод ...йхадань, ажахын жэлэй ...эл эхинhээнь абажа, малай ...аг шэмые дээшэлүүлхын тү... тэмсэл хаана хаанагүй ...өөл хүсэд дэлгэрүүлэгдээ...гүй. hаамхай үнеэдтэ октяб...иин эхинhээ хойшо силос ...юулжэ байха ёhотой аад лэ, ...рим колхозуудай силосэй нү... мүнөө болотор нээлгэгдээ...гүй байха юм. Теэд иигэжэ ...йхада үнсэн хайшан гээд ...орохо, hү яагаад ехээр hааг...а гээшэб?

Мүн олохон колхозуудта ма...й тэжээл бэлэдхэхэ, тусгаар...бал, солоомоёо поли дээрэ... суглуулжа абаха хүдэлмэ... мууса эмхидхэгдэнхэй. Мүн ...лэдхэжэ абаhан үбhэ тэжээ... бүридхэлдөө абаха, харюу...алгата нюурнуудта тушааха, ...жээлээ үрилтэ тарнилтаhаа ...мгаалха гэхэ мэтын шухала ...дэлмэри олон аймагуудта ...нгалтагүйгөөр ябажа байна. ...эшээлхэдэ, Яруунын совхоз... бэлдэhэн үбhэниинь хашаа...гдаагүй, малда эдюулжэ ...йна гэжэ манай газетэдэ hая ...шэгдээ hэн. Гадна, малай ...йра, малшадай гэр бараан ...нөө хүрэтэр задагай зайдан ...ндаа хэбтэжэ байдагшье га...рнууд бии.

hая боложо үнгэрhэн КПСС-... обкомой III пленум мал...алдахи тон ехэ дутагдал...удые элирүүлээд, тэдэниие ...йлуулан усадхаха, адуу ма...й, ашаг шэмые арьбадхаха ...рты замуудые заажа үгэhэн ...йна.

Партиин обкомой пленум ...болбол адуу малайнгаа үбэлэй ...йрада байха үедэ нёдондо...йхиhoo хоёр дахин ехэ hү ...аха гэхэ гү, али үнеэн бүри... республикаараа 1200 литр ...hааха гэhэн зорилго партий..., советскэ, хүдөө ажахын ор...ннуудай, колхозуудай, совхо...удай, МТС-үүдэй хүтэлбэ...лэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй ба ...алшадай урда табиhан бай.... Энэ—бэрхэтэйшье hаа, хү...д бэелүүлжэ шадагдаха зо...лго юм.

Энэ зорилгые нэрэтэй түрэ...йгөөр бэелүүлхын тула түб... түрүүндэ малай эдеэлүүл...ые үндэhөөрнь hайжаруулха ...ухала. Малай эдеэлүүлгын ...ланс, мүн үбhэ болон бусад ...жээл гаргашалха hара бү...ин түсэб зохёохо, hүтэй үнеэ...ые илгажа тусгаар рационой ...hoop эдеэлүүлхэ, тэжээлээ ...нтайгаар, зүбөөр гаргашалхын хойноhоо шанга хиналта табиха шухала. Мүн солоомо гэхэ мэтын бүдүүн тэжээл малдаа эдюулхэдээ эрхэбэшэ жэжэлжэ, амтаруулжа байгаад үгэхэ хэрэгтэй ха юм. Тиимын тула бүхы кормозапарнигуудые, солоомо болон силос хэршэдэг машинануудаа бэлэн болгожо, энэ ажалда хэрэглэхэ байна.

Энэ оной hүүлэй, мүн 1957 оной эхин кварталда 15 мянган центнер гахайн мяха гүрэндэ тушааха болоhон туладаа гахай шахалгые эрхим hайнаар эмхидхэхэ, илангаяа зелёнко ба үбhые гурил болоторнь үлтиргэжэ гахайда эдюулхэ, мүн хартаабха, корнеплод болон силос эдюулхэ шухала байна. Мяха гүрэндөө ехээр тушаахын тула эбэртэ бодо мал олоорнь таргалуулха хэрэгтэй.

Малай тоо толгойе олошоруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула элдэб эсын үбшэнтэй тэмсэхэ, малай hубайралгатай тэмсэл ябуулха, илангаяа хонидые искусственнаар ороондо оруулха аргые тон үргэнөөр хэрэглэхэ шухала байна.

Ажахын энэ жэлдэ адуу малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, тоо толгойень олошоруулха эрхэ нүхэсэлнүүдэй гол зүйлэнь юуб гэбэл, мүнөөнэй үбэлжэлгые эмхитэй hайнаар үнгэргэхэ хэрэг болоно. Малай үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэхын тулада элдэб янзынгаа тэжээлые эзэн ёhoop гаргашалха, хулгай худалhаа хамгаалха, тэжээл болохо бүхы юумые (солоомо, таряанай hүүл, хулаhа гэхэ мэтэ) бултыень суглуулжа, газаагаа оруулжа абаха хэрэгтэйл. Мүн малай байрануудые энэ дары бэлэн болгохо хэрэгтэйл.

Үбэлжэлгын амжалтань малшадай, зоотехнигүүд ба ветеринарнуудай хэр зэргээр ажаллаhанhаань, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй али зэргээр ударидаhанhаань болохо байна. Материальна баялигые хүдэлмэришэ хүдэр гараараа бии болгожо байгаа малшад тухай тон ехээр анхаралаа табиха зэргэтэйбди. Тэдээнэй байра байдалыень, эдихэ уухыень, үмдэхэ хубсаhыень эрхимээр түхеэржэ үгэхэ, габшагай шударгуу ажалайнь түлөө урмашуулжа байха, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ шухала.

Политическэ ба культурна хүдэлмэриие малшадай дунда тодорхойгоор, ажал хүдэлмэритэйнь нягта барисаатайгаар ябуулха шухала. Илангаяа культбазануудай ба улаан булангуудай хүдэлмэриие hайжаруулха, тэндэ лекци, элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэхэ, ном, газетэ уншалга, кино, концерт харалга эмхидхэхэ шухала. Малшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулхын тула зондоо хүндэтэй, эрдэмтэй нүхэдые агитаторнуудаар табиха хэрэгтэй. Мүн малшадай үмэнэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ходо элидхэл хэжэ, үгэ хэлэжэ байха уялгатай юм.

Мүнөө жэлэй аятай зохид эрхэ байдалые—үбhэ тэжээлэй элбэгые, малшадай дүй дүршэлэй дээшэлhые адуу малайнгаа ашаг шэмые ехэ болгохын, үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэхын түлөө хүсэдөөр хэрэглэхэ гээшэ—бүхы малшадай, бүхы мэргэжэлтэдэй, хүтэлбэрилхы эмхи зургаануудай ба хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга мүн.

Н. С. Хрущев Французска олониитын политическэ ажал-ябуулагша Гастон Палевскитэй уулзаба

...тябриин 27-до КПСС-эй ЦК-... Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хру... академик Д. В. Скобельцынэй ...аар Советскэ Союзда айлшаар ...байhан Франциин олониитын ба политическэ элитэ ажал-ябуулагша Гастон Палевскитэй уулзажа, хөөрэлдэhэн байна.

(ТАСС).

☆

Улам эдэбхитэйгээр ажаллана

Улан-Удын модоной заводойхид Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойдо зорюулагдаhан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудые ехэтэ hайшаан угтаба. Эндэхи хүдэлмэришэд ажалай hайн бэлэгүүдые бэлдэжэ, hайндэрые угтахаар зоригжонхой. Тэдэнэр Октябрьска революциин 39 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Заводой хүдэлмэришэд продукци бүтээн гаргалгаар 11 hарынгаа түсэбые октябриин эхеэр дүүргээд, декабрь hарын түсэбөөр 1 миллион 700 мянган түхэриггэй хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилөө.

Мүнөө заводой агитаторнууд КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудай толилогдоhон газетэнүүдые хүдэлмэришэдтэ уншажа үгэнэ. Агитаторнууд Василий Алексеев, Борис Гроизберг, Альберт Загайнов, Андрей Воробьев ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байнад.

Модо хюрөөдэдэг цехынхид партиин Уряануудаар зоригжон, үндэр бүтээсэтэ ажалаараа шалгарна. Рама хэгшэд Григорий Ермолаев, Аким Варфоломеев, Иннокентий Шукин болон бусад халаанайнтаа даабари ходо 140—150 процент дүүргэдэг. Тэдэнэр өөр өөрынгөө жэлэй даабари дүүргээд, 1957 оной түсэбөөр ажаллажа байнхай.

Д. Аюшеев.

Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ

Манай харууhалдаг отарада ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ 420 эхэ хонидhoo 420 хурьган абтажа, түлжүүлэгдээ. Олонхи хонидоо үбэл, хабар эртэ түрүүлhэнэйнгээ ашаар нэгэшье хурьга гарзалуулангүй үсхөөбди. Хурьганай эхэтэеэ хамта ябажа түлжүүлэгдэhэн байна. Тэрэшэлэн энэ жэлэй үбэлжэлгые гарза хохидолгүйгөөр үнгэргэхын тула отарынгаа 447 эхэ хонидые август, сентябрь соо искусственна аргаар ороондо оруулаад, январь, февраль hарада түрүүлхэ тэжэ оролдонобди. Хониднай hаядаа яhала hайн хүшэ абажа байнхай. Хонидой үбэлжэхэ байра hайса дулаалагдаа. Буусадаа гурбан hүри үбhэтэйбди.

Манай отарын хонишод—Дымбрыл Сандаков hамгантаяа, хурьгашан Цырендулма Дармаева гэгшэд ерэхэ жэлдэ 100 хонинhoo 100 хурьга, хонин бүриhөө 3,2 килограмм нарин ба нарибтар нооhо абахаар шиидэнхэй.

Бүхы арад зоной жэл бүри тэмдэглэдэг hайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулан, үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлээ hаяар дүүргэхын түлөө тэмсэнэбди.

Д. Халзанов, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой отарые даагша.

☆

СССР-эй Совхозуудай министерствын хүдэлмэришэдтэ, трактористнууд болон комбайнернуудта, мэргэжэлтэд болон бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ

КПСС-эй Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ороohо таряа бүри ехээр ургуулан абахын түлөө тэмсэлдээ ехэ илалта туйлаhантайнь дашарамдуулан, СССР-эй Совхозуудай министерствын хүдэлмэришэдые, трактористнууд болон комбайнернуудые, мэргэжэлтэд ба бүхы хүдэлмэрилэгшэдые амаршална. КПСС-эй XX съездын шиидхэбэриие хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ совхозууд hайн ургаса ургуулжа, таряа тушааха түсэбөө болзорhoонь урид дүүргэбэ. 900,6 миллион пүүд гэхэ гү, али хараалагдаhан түсэбhөө 150 миллион пүүд үлүү ехэ ороohо таряан тушаагдаа. Энэнь шэнэ ба боро газар ашаглалгын урда тээхи 1953 ондо тушаагдаhанда орходоо 4,6 дахин үлүү ехэ болоно.

Хүдөө ажахын бүхы hалбаринуудые хүгжөөн дэбжээхэ, шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглаhанай ашаар газар таряалангай культурые дээшэлүүлхэ, ороohо таряа бүри ехээр ургуулан абаха гэhэн парти, правительствын хараалhан хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэхын зорилгоор совхозуудай хүдэлмэришэдэй, трактористнууд болон комбайнернуудай, тэрэшэлэн бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй шэн зоригтойгоор ажаллаhанай ашаар ороohо таряа ехээр ургуулан абалгаар совхозууд иимэ ехэ амжалта туйлаа гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет туйлай ехэ ханамжатайгаар мэдүүлнэ. СССР-эй Совхозуудай министерствын совхозууд шэнээр элдүүрилэгдэhэн 13,7 миллион гектар газарта 1956 оной хабар таряа тарижа, тэрэ газарhаа энэ жэл тон үнэгүй ороohо таряа ургуулан абаа. Шэнэ газарта эмхидхэгдэhэн 425 шэнэ совхоз 1956 ондо 505 миллион пүүд ороohо таряа гүрэндэ тушаагаа. Энэнь СССР-эй Совхозуудай министерствын бүхы совхозуудай 1953 ондо тушааhанда орходоо 2,6 дахин ехэ болоно.

Манай Эхэ ороной патриодууд, илангаяа партиин уряалаар шэнэ ба боро газар ашаглалгада ерэhэн комсомолецууд болон залуушуул ороohо таряа бүри ехээр ургуулан абаха хэрэгтэ туйлай ехэ туhа нэмэри хээ. Совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй баян ургаса хуряахадань комсомолецууд, хүдэлмэришэн залуушуул, студентнүүд, Советскэ Армиин сэрэгшэд ехээр туhалаа.

Ороohо таряа бүри ехээр ургуулан абахадаа совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй харуулhан гайхамшагта жэшээ хадаа хүдөө ажахын бүхы продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохо гэhэн КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые болзорhoонь урид дүүргэхын тула совхозуудай туйлай ехэ арга боломжотой байhые гэршэлэн харуулна. Ороohо таряа, hү, нооhо, тэрэшэлэн хүдөө ажахын бусадшье продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохын, бүхы совхозуудые олон hалбаритай, товарна эрхим продукци абадаг предприяти болгохын зорилгоор совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд саашадаашье эршэ зоригтойгоор ажаллаха бэзэ гэжэ найдажа байhанаа КПСС-эй Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет мэдүүлнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ. **ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой машинно-ванна цехынхид КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудтай танилсажа байна.

С. Доржиевай фото.

☆

Түмэрзамшадай мүрысөөн

Эдэ үдэрнүүдтэ түмэр замай Улан-Удэ станциин бригаданууд болон халаанууд Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө шангаар тэмсэжэ байна. Энэ мүрысөөндэ стрелочнигhээ эхилээд халаанай коллектив хүрэтэр—барандаа абаhан уялгаяа заатагүй дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлнэ.

Станциин коллективэй дунда маневрово диспетчер нүхэр Ядлось гэгшын хүтэлбэрилдэг халаанайхид гурбадахи hарада мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Энэ үе соо тус халаанай хүдэлмэришэд арба дахин дежурлаба. Тиихэ зуураа, поезднуудые ябуулха графигаа амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа. Тэдэнэр ажалаа зүбөөр эмхидхэhэнэйнгээ ашаар ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Ахалагша стрелочнигууд нүхэд Юхно, Халитова, Андреева, центральна постын дежурна нүхэр Подлесный гэгшэд ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг тула станцида ерэhэн поезднуудые удааруулангүйгөөр, саашанхи аян замдань саг соонь ябуулна. Тэрэшэлэн станциин дежурна нүхэр Портнягин шэнэ составуудые бүридхэлгые түргөөр эмхидхэнэ.

Шэнэ составуудые бүридхэлгэдэ манёврово поезднууд ехэхэн үүргэ дүүргэдэг байна. Энэ ажалда машинистнууд нүхэд Ушаков, Глазырина болон бусад hайнаар хүдэлмэрилжэ, халаанайнгаа нормые холо үлүүлэн дүүргэнэ. Станциин олон ондоо эдэ хүдэлмэринүүдые манёврово диспетчер бүхыдэнь хүтэлбэрилнэ бшуу. Энэ ажалые даадаг диспетчер нүхэр Ядлось ажал хэрэгээ hайнаар мэдэдэг, шадабари мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлдэг байhан дээрэhээ бүхы халаанаараа мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

И. Воробьев.

Гүрэнтэйгөө бүрин тоособо

Манай аймагай зарим колхозууд зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ ехэхэнээр оролдожо, гүрэндэ малажалай продуктнуудые тушааха, худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэhэн байна. Жэшээнь, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Банзарон Р. Ц., парторганизациинь секретарь нүхэр Цыренов Ц. Т.) гүрэндэ hү тушааха жэлэйнгээ түсэб 197 процент, мяха — 113,7, нооhо—153,5, үндэгэ—100 процент дүүргэв. Тэрэшэлэн «Коммунизм» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Сампилон Ж. Д., парторганизациинь секретарь нүхэр Будацыренов Д. Ц.) жэлэйнгээ түсэбые hүөөр—113,4, мяхаар—101,4, нооhoop—114,5, үндэгөөр 100 процент дүүргэжэ. гүрэнтэйгөө сүм тоосоо.

Аймагаймнай бусад колхозууд малажалай продуктнуудые тушаалгаар гүрэнэй үмэнэхи уялгаяа дүүргэхын тула оролдохотоёо хамта, малай үбэлжэлгэдэ түгэс бэлэдхэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Ч. Доржиев.

Түрэл орон доторнай

Белорусска ССР. Барановическа ойн модоной ажахын Городищенска модо таридаг питомнигто «Амурай бархат» гэжэ нэрлэгдэдэг шэнэ модо ургуулагдажа байна. Энэ модоной үрэhэн Дальна Востогhoo үнгэрэгшэ хабар асарагдажа таригдаhан юм. Модоной ажахынхид ерэхэ жэлдэ 10 гаран гектар газар дээрэ 53 мянган модо тариха байна.

«Амурай бархат» үнэтэ модонуудай тоодо ородог. Модоной гадархи хальhаниинь шэлэй таглаа хэхэдэ хэрэглэгдэдэг. Энэ модон бүхэ, хатуу тулада судна бүтээлгэдэ ехээр хэрэглэгдэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Городищенска модо таридаг питомнигто «Амурай бархат» ургуулагдажа байна. Бригадир А. Ширко питомнигто ажаллажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Москвагайхид фестивальда бэлдэнэ

Ерэхэ жэлэй июль hарада В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Центральна стадион дээрэ залуушуул болон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн VI фестиваль нээгдэхэнь. 30 мянга гаран делегадууд дэлхэйн элдэб оронуудhаа энэ гайхамшагта hайндэртэ ерэхэ юм.

Столицын хүбүүд, басагад хариин гүрэнүүдhээ ерэhэн айлшадые хүндэтэйгөөр угтахын зорилгоор ехэ бэлэдхэл хэжэ байна.

* ☆ *

Москвада болохо залуушуул болон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн VI фестивальда 30 мянга гаран хүн зуу гаран оронуудhаа ерэхэ юм.

***

Айлшадые хүндэтэйгөөр угтахын тула 2 мянга 500 шахуу оршуулагшад хэрэгтэй болохо. Эдэ оршуулагшад hаяар столицын долоон дээдэ hургуулинуудта тусхай занятинуудта ябажа эхилхэ юм. Скандинавска, румын, венгер, польско хэлэнүүдэй оршуулагшад болохын тула Тарту, Кишинев, Ужгород, Львов, мүн бусадшье городуудhаа студентнүүд ерэхэ байна.

***

Москвагай клубуудта, театрнууд болон концертнэ залнуудта, сэсэрлигүүдтэхи эстрадуудта үдэр бүри 70-аад концертнүүд болон зүжэгүүд табигдаха байна. Уранhайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад улас-хоорондын конкурснуудта 24 зүйлөөр хабаадалсаха юм.

***

Культурын 80 ордондо, 14 театрта фестивальда хабаадагшадай концертнүүд табигдаха. Зүжэгүүд болон концертнүүдые үдэр бүри, багсаахада, 106 мянган хүн хараха байна.

***

Варшавада болоhон Бүхэдэлхэйн V фестивалиин бүхы хэмжээ-ябуулгануудые харахын тула 70 жэл хэрэгтэй болохо байгаа гэжэ журналистнууд тоолоhон юм. Москвада болохо фестивалиин бүхы хэмжээ-ябуулгануудые харахын тулада, багсаахада, зуун жэл хэрэгтэй болохо байна.

***

Фестивальда элдэб зүйлэй спортивна мүрысөөн болохо юм. Тэрэ мүрысөөндэ хүдэлмэришэд болон студентнүүд хабаадалсажа, фестивалиин значок абахын түлөө тэмсэхэ байна.

***

Фестивальда хабаадагшадhаа гадна Москвада мянга шахуу айлшад, хэблэлэй, киногой, радиогой 1500 түлөөлэгшэд ерэхэ юм.

(ТАСС).

Тоо бододог машина. Ажал хүдэлмэрөө хүнгэдхэхын тула хүнүүд элдэб зүйлэй машина, механизмуудые бүтээдэг байна. hүүлэй үедэ оршуулга хэдэг, тоо түргөөр бододог машинанууд бии болоо.

Советскэ эрдэмтэд тоо бододог «Стрела» гэжэ электронно машина зохёогоо. Энэ машиные СССР-эй Наукануудай Академиин тоо бододог газарай центральна залда хаража болохо юм. Энэ машина секунда соо 2500 шахуу элдэб тоо бодоно. Стол дээрэхи юрын машинын 250 жэлэй турша соо хэхэ ажалые энэ машина 20 час соо хэхэ аргатай. «Стрела» гэжэ машина тоо бодохоhoo гадна элдэб оршуулга хэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Стрела» гэжэ машина харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

КПСС-эй БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ОБКОМОЙ III ПЛЕНУМ

Үбэлэй үедэ малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгонуудые эрхимээр бэелүүлэе!

Октябриин 25-да КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой III пленум болоо. «Үбэлэй үедэ малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, малай үбэлжэлгые үнгэргэхэ хэрэгтэ областной партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн асуудал пленум зүбшэн хэлсээ. Энэ асуудалаар БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Д. С. Болсохоев** эхидхэл хэбэ.

— Ажахын 1955—1956 онийе областной партийна организаци КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдые бэелүүлхын тула тэмсэлэй оршон байдалда үнгэргөө, — гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.—Энэ жэлдэ хабарай тарилга агротехническэ богони болзор соо дүүргэгдээ, таряа хуряалга нёдондонойхиһоо 15 үдэрөөр урид дүүргэгдэһэн, шэмэтэ болон бүдүүн тэжээл нёдондонойхиһоо ехээр бэлэдхэгдэһэн байна.

Малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды амжалта туйлагдаа. Һү һаалга нёдондонойхиһоо 58950 центнерээр дээшэлээ, нооһо хайшалалга 16 процентээр нэмээ. Һү һаалга ба нооһо хайшалалга илангаяа Кяхтын, Зэдын аймагуудта ехээр дээшэлһэн байна.

Тахяа, шубуунһаа үндэгэ нилээд олоор абтаа. Тиигэжэ манай республика һү, нооһо, үндэгэ болон бусад продуктнуудые гүрэндэ тушааха ба худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ. Хартаабха болон овощь гүрэндэ тушааха түсэб мүн болзорһоонь урид дүүргэгдээ.

Түрүү колхозууд болон колхознигуудай туйлаһан амжалта юу харуулнаб гэхэдэ, манай республика дотор малажалай ашаг шэмые саашадань дээшэлүүлхэ туйлай ехэ арга боломжонуудай бии байһыень гэршэлнэ,—гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Гэхэ зуура, олонхи аймагуудай партийна болон советскэ органууд эдэ арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглаха хэрэгтэ колхознигуудые һулаар элсүүлдэг байна. Заримдаа малажал дээрэ гүрэндэ харша ябадал гаргагдана. Энээнһээ боложо малажалһаа ашаг шэмэ ехээр абаха гэһэн хэмжээ-ябуулганууд республика доторнай дүүргэгдээгүй. Нооһо хайшалха түсэбөө 14 аймаг дүүргээгүй. Баргажанай, Байкало-Кударын аймагууд нооһо абалгые урда жэлэйхиһээн бага болгоһон байна. Һү ехээр һаадаг болохо гэжэ хараалагдаһан хэмжээ-ябуулганууд 60,3 процент дүүргэгдээ. Баргажанай, Хэжэнгын, Курумканай, Баунтын ба Хойто-Байгалай аймагуудта һү һаалга нёдондонойхиһоо бага болоһон байна. Гүрэндэ мяха тушааха түсэб 91,1 процент дүүргэгдээ. Гэхэ зуура, эбэртэ бодо малай болон адуунай тоо толгой хороһон, хонин һүрэгөө олошоруулха түсэб дүүргэгдэнгүй үлэһэн байна. Жэшээнь, Баргажанай аймагта эбэртэ бодо малай тоо 11,4 процентээр, үнеэдэй тоо 11,9 процентээр, хонидой тоо 16,1 процентээр хороһон байна. Һү һаалга, нооһо хайшалалга бага болоо. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, партиин Баргажанай айком колхозуудые халирхайгаар хүтэлбэрилһэн, колхознигуудай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулһан байна.

Олохон аймагууд болон колхозуудта эхэ малай тоо толгой хороһон байна. Илангаяа Хэжэнгын, Зэдын, Түнхэнэй, Курумканай, Мухаршэбэрэй болон бусад аймагуудта эхэ малые хороохо — иимэ гүрэндэ харша ябадал үзэгдэһэн байна.

Эхэ малай олоороо һубайрдаг дээрэһээ тугал, хурьга тон үсөөн абтана. Үнгэрһэн жэлэй туршада энэ шалтагаанһаа боложо, 26 мянган тугал, 132 мянган хурьган дутуу абтаһан байна. Малай һубайралгые, мүн үнеэдэй, эхэ хонидой тооe хороохо ябадалые эрид шууд болюулха гээшэ малажалые саашадаа хүгжөөхэ шухала арга нүхэсэл болоно. Эхэ малнуудһаа мууень илан тусгаарлаха хэрэгые тон наринаар хинан хаража байха шухала.

Хонин ажал хадаа манай республикын гол һалбари болоно гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. Хони үсхэбэрилхэ талаар бии байһан туйлай ехэ арга боломжонууд муугаар хэрэглэгдэнэ. Саашань элидхэлшэ партиин Зэдын айкомой ба тэрэнэй секретарь нүхэр Желтын алдуу дутуунуудые шүүмжэлээ.

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ зорилгонууд тухай элидхэлшэ тогтон хэлэбэ. Энэ жэлдэ малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн арга нүхэсэл бии. Бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл урданайхиһаа ехээр бэлэдхэгдээ. Гэхэ зуура, зарим аймагуудта тэжээл үшөөл дутамаг. Сэлэнгын аймагай колхозууд тэжээл багаар бэлэдхэһэн мүртөө, энэ хүдэлмэриие аяар сентябриин 15-да болюулжархёо. Олохон аймагуудта ехэхэн газарай зелёнко болон солоомо суглуулагдаагүй, һүрилэгдөөгүй хэбтэнэ. Мүнөө колхоз болон МТС-үүдэй бүхы хүсые элсүүлжэ, зелёнко болон солоомые бултыень суглуулжа абаха, энэ хүдэлмэриие ноябриин 1 болотор дүүргэхэ шухала. Шэнээр баригдажа ба заһабарилагдажа байһан малай байрануудые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ хэрэгтэй.

Үбэлжэлгын үедэ тэжээл гаргашалха графигые колхоз бүхэндэ зохёогоод, мүнөөнһөө тэрэнээ наринаар дүүргэхын түлөө оролдохо. Намарай үбэлэй болон хабарай бэлшээриие һайнаар хэрэглэхэ шухала. Солоомые бүйлуулжа амталаад малда үгэхын тулада кормозапарник болон бусад түхеэрэлтэнүүдые һайнаар бэлэдхэхэ, малаа саг соонь уһалха хэрэгтэ шухала анхарал хандуулха хэрэгтэй.

— Үбэлжэлгын үедэ үнеэдһээ һү һаалгые эрид дээшэлүүлгэдэ гол анхарал хандуулагдаха ёһотой,—гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ. Үбэлэй һарануудта һү һаалгые хоёр—хоёр хахад дахин дээшэлүүлхэ зорилго табигдана. Мүнөө жэлдэ тэжээл элбэг, тиимэһээ энэ зорилгомнай дүүргэгдэхэ ёһотой. Урда жэлнүүдтэ үнеэднүүдһээ һү һаалгые үбэлэй сагта юундэ дээшэлүүлжэ шададаггүй байгаабибди гэхэдэ, һаагдадаг үнеэднай саһа оротор бэлшээгдэдэг, нэмэлтэ тэжээл абадаггүй байгаа. Зарим колхозой түрүүлэгшэнэр намараар силосээ гамнаад, хабар тээшэ хайра гамгүйгөөр үгэжэ барадаг байгаа. Энэ буруу заншалые усадхаха шухала. Малай үбэлжэлгын эхилэмсээр — тэрэ дары һаагдадаг үнеэдтэ силос болон зелёнко ходо үгэжэ байха шухала. Үнеэдые эртэ шэргээхэ ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ хэрэгтэй.

Ажахын 1957 он хадаа мяха абалгаар шиидхэхы жэл болохо ёһотой. Үбэлжэлгын үедэ нэгэшье толгой малаа хороохогүй зорилго табигдана. Хүсэ шадалаар һула малые илгажа, тусхай гүүртэ болгоод, һайн тэжээлээр хангаха, тэдэниие дүй дүршэлтэй колхознигуудта даалгажа үгэхэ хэрэгтэй.

Шэнэ гараһан түлнүүдые бултыень бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ абаха талаар илангаяа харюусалгатай зорилго табигдана. Энэ хэрэгые амжалтатайгаар шиидхэхын тула бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдэхэ, түлнүүдээ байлгаха байрануудые һайса дулаалха, тэдэниие харууһалха хүнүүдые шэлэн олохо хэрэгтэй.

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой жэшээгээр аймагуудай колхоз бүхэндэ мяханда тушаагдаха малай тусхай фермэнүүдые эмхидхэжэ, мяха абалгые саашадань дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Гүрэндэ түсэбэй ёһоор мяха тушаажа байхын тулада иимэ фермэнүүдтэ гахай олоор шахаха шухала байна. Мяха ехээр абадаг болохын тулада адуу мори олоор үсхэбэрилхэ хэрэгтэй.

Малажалай продуктнуудые саашадань ехээр абадаг болохын тулада тэжээлэй һайн база байгуулха асуудалые шиидхэхэ тушаа нүхэр Болсохоев тогтон хэлээ. Энэ зорилгоор ойрын жэлнүүдтэ тэжээлэй культурануудые улам ехээр таридаг болохо, илангаяа овёс тарижа, зелёнко ехээр абахын түлөө оролдохо шухала. Зелёнко болохо овёс тарихадаа манай республикада бороотой байдаг һарануудта — июниин хуушаар ба июлиин эхеэр тариха. Мүн намарай хара таряа ехээр тарижа, тэрэниие ногоон тэжээл болгон хэрэглэхэ шухала.

Шэнэ ба боро газарые элдүүрилхэ хэрэгые саашадань зоримгойгоор ябуулха. Зургаадахи табанжэлэй удаадахи дүрбэн жэлэй хугасаа соо республика доторнай 223 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэхэ байна.

Малажалаа саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ малай харууһа ба эдеэлүүлгые һайжаруулха, ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха, малай байрануудые олоор бариха хэрэг шухала удхашанартай байна. Малай байрануудые бариха талаар һүүлэй жэлнүүдтэ яһала ехэ юумэн хэгдэһэн байбашье, үшөөл бага байна. Тиимэ дээрэһээ барилгын хэрэгтэ анхаралаа бүри ехээр табижа, бүхы малаа типовой байраар хангаха шухала.

Малай үбэлжэлгые үнгэргэхэ хэрэгтэ МТС-үүдэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай элидхэлшэ тэмдэглэнэ. Олохон МТС-үүд малажал хүгжөөлгэдэ халирхайгаар хандана. Илангаяа Тарбагатайн, Иволгын МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана.

Республикын совхозуудай хүдэлмэридэ горьтой дутагдалнууд бии. Совхозууд хүдөө ажахын этээн шухала продуктнуудые абаха жэлэйнгээ түсэбые дүүргээгүй.

Малажалай гээгдэжэ байһан үнгэр хадаа партиин айкомуудай, тэдэнэй инструкторска группануудай болон партийна эхин организацинуудай малшадай дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулжа байһан дээрэһээ болоно гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. КПСС-эй олохон айкомууд, илангаяа Мухаршэбэрэй, Хэжэнгын болон бусад айкомууд ажахыгаа албан хойрогоор хүтэлбэрилхэ заншалһаан хахасаагүй, эмхидхэлэй бодото хүдэлмэри ябуулхын орондо элдэб суглаа зүблөө зэрлэжэ, олон табан шиидхэбэри абадаг зандаа. Малажал дээрэ түрүү колхознигууд-коммунистнууд дан үсөөн байһаар. Малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ комсомольско организацинууд һулаар хабаадуулагдана.

* *
*

Элидхэлээр һүүлээр түрүүлэн үгэ абаһан Түнхэнэй аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **А. Винтовкин** ингэжэ хэлэбэ: — Манай колхозой гэшүүд сабшалан ба таряалангай газарые үргэдхэхын түлөө оролдолго гаргажа, энэ жэлдэ 90 гаран гектар һужаа намаг газар хатаагаа. Шугы, бургааһа сэбэрлэжэ, таряалангаа үргэдхэхэ арга боломжо манда угаа ехэ бии, тэдэ тэрэнээ үшөөл хэрэглэжэ шаданагүйбди. Яахадааб гэхэдэ, Түнхэнэй МТС-тэ шугы, бургааһа сэбэрлэхэ ори гансахан машина бии юм. Тэрэнь хаанашье хүрэдэггүй.

Мүн комбайн болон хуряалгын бусад машинануудай үсөөн дээрэһээ хуряалга ехээр удааруулагдажа, таряан гээгдэһэн байна. Кукурузамнайшье һураггүй һайн гараһан аад, комбайнгүйдэжэ нилээд тугшарһан байнабди. Республикын Министрнүүдэй Совет, Хүдөө ажахын министерство МТС-үүдтэ техникэ хубаарилхадаа манай аймагай колхозуудай шэнэ газар элдүүрилхэ ехэ арга боломжыень арга бэшэ харалсаха ёһотой.

—Ажахын үнгэрһэн жэлдэ колхозуднай нёдондонойхиһоо 3 мянган центнер ехээр һү абаһан, үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1053 литр һү һааһан байна,—гэжэ ажалшадай депутадуудай Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Титов** үгээ эхилбэ.—Мүн энэ жэлдэ гүрэндэ 38 тонно нооһо урда жэлэйхиһээ ехэ тушаагдаа. Нооһо гүрэндөө тушаажа, худалдажа, колхозууд 7 миллион гаран түхэригэй олзо доход оруулһан байна. Тиигэбэшье, аймгүйсэдком болон партиин айком КПСС-эй XX съездын шиидхэбэриин үндэһөөр колхозуудта хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэхын хойноһоо эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулһан байжа, тиимэһээ тэрэнэй олонхи хубинь бэелүүлэгдээгүй үлэшоо.

Эдэ дутагдалнуудаа хараадаа абажа, ажахын шэнэ жэлдэ малажалай ашаг шэмэ бүри ехээр абахын түлөө колхозуудай мүнөөнһөө тэмсэжэ эхилһэн тухайнь үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Ойрын 2—3 үдэрэй туршада солоомо болон зелёнко хуряагдажа дүүрэхэ, малай үбэлжэлгэдэ колхозуудай бэлэн болоһые шалгаха комиссинууд хүдэлжэ байнхай. 1956—57 онуудай ажахын жэлэй түрүүшын хахадта һү һаалгын график колхозуудта хүргэгдэбэ. Һаамхай үнеэдтэ шэмэтэ ба концентрированнэ тэжээл эдюулэгдэжэ эхилээ. Гэхэтэй хамта, үбэлжэлгын бэлэдхэлдэ дутагдалнууд яһала бии. Хоёр мянгаад үнеэдтэ типовой байра дутуу байһаар.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Титов республикын зарим эмхи зургаануудай хүдэлмэри дээрэ тогтобо. Нэн түрүүн Улан-Удын мяха-консервын комбинат колхозуудһаа мал тушаажа абахадаа, али болохоор малай шадал тамирые доошонь дарахаа һанадаг гэбэ. Мүн республикын «Мелиоводстрой» конторо (эрхилэгшэнь нүхэр Жаркой) Тамчын уһалууриин системые энэ жэлдэ ашаглалгада оруулха байһан аад ажалаа зогсоожорхиһон, хүдэлмэришэнөө абажа ябашоо гэжэ хэлэбэ.

РСФСР-эй Совхозуудай министерствын түлөөлэгшэ нүхэр **Мункоев** үгэ хэлэхэдээ, совхозуудта малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень ехэ болгохо, мүн совхозуудые олзо ехэтэй ажахы болгохо тушаа ямар хэмжээнүүдэй абтажа байһые тоолобо. Совхозууд энэ жэлдэ малай тооe олошоруулһан байна. Гэхэ зуура, Яруунын мяха-һүнэй совхоз үнеэн бүриһөө һү һаалгые урда жэлэйхиһээ 28 литрээр бага болгоо. Яахадааб гэхэдэ, нёдондо жэлэй үбэлжэлгын эхеэр тэжээлээ хайра гамгүйгөөр гаргашалаад, үбэлэй эгээн хүйтэнэй сагта малынь тэжээлээр дуталдажа, һү һаалга горьтойгоор доошоолоо. Совхозой партийна эхин организаци иимэ дутагдалые мэдэбэшье, саг соонь усадхаха хэмжээ абаагүй.

Совхозуудые электрификацилха, кадрнуудаар бэхижүүлхэ, гэр байрануудые олоор бариха тушаа хэлээд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлэй үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ, малай ашаг шэмые бүри ехэ болгохын түлөө тэмсэхэ байна гэжэ нүхэр Мункоев мэдүүлээ.

—Сагаан эдеэнэй элбэгжэжэ байбашье, тэрэнэй шанар шэнжэ үшөөл муу байһаар, — гэжэ «Маслопром» трестые эрхилэгшэ нүхэр **Округин** хэлээ. — Колхозуудһаа абгаһан бүхы һүнэй 50—60 процентнь шанар муутай, түргэн ээдэдэг байна.

Закаменай аймагай колхозууд Городогой ажалшадые һү сагаагаар хангаха зэргэтэй юм. Тэдэ аймагай колхозууд городой ажалшадай эрилтые гүйсэд хангажа шаданагүй. Колхозууд шанар муутай һү тушаадаг дээрэһээ, тэрэнь город хүрэмсөөрөө гү, али хүрэншьегүй ээдэшэдэг байха юм.

Иимэ байдал гансашье Закаменай аймагта бэшэ, харин бусад аймагуудта үзэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, аймагуудай партийна организацинууд, советскэ болон хүдөө ажахын органууд һү һаалгые бүхы аргаар дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэ зуураа, тэрэнэй шанарай хойноһоо оролдоногүй. Фермэнүүд дээрэ ариг сэбэр наринаар сахигданагүй, һаалишадай ажал муугаар эмхидхэгдэнэ. Жэшээнь, Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхозой фермэнүүд дээрэ шалгалта хэжэ үзэхэдэ, эндэхи һаалишад сагаан халаадгүйгөөр, үнеэдэйнгээ дэлэнгыень угаан, аршангүйгөөр һаадаг байба. Мүн Кяхтын аймагта олохон һаалишад үнеэдээ һаахадаа дэлэнэнь солидол түрхидэг хадань, һүн түргөөр гуталдаг, шанарынь муудадаг байна.

Тиихэдэ үнеэдэй һүнэй тоһолигые нэмээхын түлөө колхозууд орой тэмсэдэггүй. Колхозуудта һаагдаһан һүнэй тоһолигые һаалишан һаалишанаарынь тодорхойлдоггүй дээрэһээ, тэдэнэр һүнэйнгөө тоһолигые дээшэлүүлхын түлөө оролдодоггүй, зарим һаалишад һааһан һүндөө уһа нэмэдэг байха юм. Тиимэһээ һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэдээ гансал һааһан һүнэй тооe хараха бэшэ, харин тэрэнэй тоһолигые, сэбэр муухайень хараадаа абалсаха шухала.

ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр **Бутуханов** пленум дээрэ үгэ хэлэжэ, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ комсомолецууд болон залуушуулай эдэбхитэйгээр хабадалсажа байһаниие хөөрэбэ.

Республикын колхозуудай 28 залуу һаалишад жэлэй хугасаа соо үнеэн бүриһөө 1700 литрһээ дээшэ һү һаагаа. Һүнэй-товарна фермын һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ комсомолка Цынгунова, племенной фермын һаалишадай дунда комсомолка Амоголонова түрүү һуури эзэлээ. Республика дотор комсомолецууд болон залуушуулай 100 гаран фермэ, 30 гаран отара бии. Хоринн аймагай «Пламя» колхозой хонишон—комсомолец Степан Скворцов даажа абаһан 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа түлжүүлээ.

Заиграйн аймагай комсомолецууд колхозуудта уһалууриин системэнүүдые барижа, сабшалангай болон таряалангай газарые уһалха арга олгоһон байна. Түнхэнэй аймагай комсомолецууд болон залуушуул тэжээл бэлэдхэлэй үедэ 30 гаран бригада, звенонуудые эмхидхэһэн байгаа.

Партиин айкомуудай, партийна организацинуудай зүгһөө комсомольско организацинуудай эдэбхи үсхэлые али болохоор дэмжэхэ, тэдэнэрэй хүдэлмэридэ бодото туһаламжа хэрэгтэй гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлэбэ.

Колхозой ажахые эрид хүгжөөхэ угаа ехэ арга боломжонуудай бии байһан тухай Тарбагатайн аймагай «Красный боец» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Хрулев** тэмдэглээ. — Колхоздомнай һайн хүрьһэтэй нуга, һужаа газар элбэг. Үнгэрһэн жэлдэ 150 гектар газарай модо, бургааһа сэбэрлэхэ байһан аад, оройдоо 60 гектар дээрэ хүдэлмэри хэжэ, тэрэнээ элдүүрилгэдэ оруулжа шадаагүй һан байна. Эндэ гол түлэб техникэ дутана.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэжэ байһан тухайгаа хэлээд, нүхэр Хрулев Галуута-Нуурай рудоуправлени болон тэндэхи партиин организаци нёдондо намайе колхоздо хүдэлхөөр эльгээхэдээ «туһалхабди, туһалхабди» гэһэн аад, мүнөө хүрэтэр юушье үгы, ерэжэ ажалаарни һонирхоношьегүй гэбэ.

КПСС-эй Зэдын айкомой секретарь нүхэр **Желтый** үгэ хэлэхэ зуураа, аймагай партийна организацин оролдолгоор, парти, правительствын туһаламжаар энэ жэлдэ колхозуудайгаа адуу малые бүдүүн болон шэмэтэ тэжээлээр, концентрадаар хүсэд хүрэхөөр тооной хангажа шадаабди гэжэ мэдүүлбэ. Сагай уларилай хэды бэрхэшээлтэй байбашье, шэнэ ба боро газар ехээр ашаглалгада оруулһанаараа миллион пүүд ороохо таряа абажа, 400 мянган пүүд гүрэндэ тушааха арга олгогоо. Мүн 360 тонно нооһо абтаа, энэмнай урда жэлэйхиһээ 100 тонноор ехэ. Нооһо тушаалга болон худалдалгаһаа энэ жэлдэ 10 миллион түхэриг олзо ороо. Тэдэ энэмнай үшөөл бага гээшэ. Гэхэтэй хамта һү абалга һүүлшын гурбан жэлэй туршада гурба дахин дээшэлжэ, ажахын энэ жэлдэ республикын түрүү аймагуудые ахижа гараха зоригоотой байһан тухайгаа хэлэбэ.

— Габэшье, малажалдамнай бэрхэшээлнүүд, дутагдалнууд яһала бии, — гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. —Нэн түрүүн малаймнай тоо толгой ехэ аалиар үргэнэ. Гахай үсхэбэрилгэ, тэрэниие олоорнь шахажа гүрэндэ тушаалга муугаар эмхидхэгдэнэ.

Гахайнуудые олоор үсхэбэрилхын, гахайн мяха ехээр абахын түлөө концентрированнэ тэжээл ехэ хэрэгтэй болоно. Энээнһээ түрүүн аймагай колхозуудта концентрированнэ тэжээл абахын түлөө овёс таридаг байһан юм. Тэдэ һүүлшын жэлнүүдтэ энэ хэрэгтэ ячмень хэрэглэхэдэ ехэ зохид, нютагай эрхэ байдалда ячмень овёсһоон ехэ ургаса үгэдэг, шанар һайнтай байна. Тиимэһээ ячмень ехээр таридаг болохо шухала.

Аймагай колхозуудта адуу мал уһаар ехэ дуталдана, «Мелиоводстрой» конторо колхозуудтай хэһэн договороо хүсэлдүүлнэгүй гэжэ үгэ хэлэгшэ шүүмжэлээ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Желтый хони үсхэбэрилгэ тухай зогсожо хэлээ. Энэ жэлдэ бүхы эхэ хонидой 65 процентнь үбэл хурьгалха, зарим колхозуудта бүхы хонидной үбэл хурьгалха юм. Саашадаа хонидоо типовой һайн байраар хангаха тудамаа бүхы хонидоо үбэл хурьгалуулдаг болохобди гэбэ.

— Энэ жэлдэ аймагай колхозууд бүхы дээрээ үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааха зорилго табяад байна, — гэжэ КПСС-эй Прибайкальска айкомой секретарь нүхэр **Перевалов** мэдүүлбэ. — Тиимын түлөө үнеэдээ типовой һайн байраар хангаха, автоуһалуурын тандэ тодхохо тушаа оролдолго гаргагдажа байна. Малай бүхы байра үбэлжэлгэдэ бэлэдхэгдэжэ дүүрөөтэй. Мүнөө жэлдэ үнеэн бүридэ дунда зэргээр 5,5 тонно силос бэлэдхэгдээ, зелёнко нёдондонойхиһоо 6—7 дахин ехэ абтаа.

Аймагай колхозуудта шугы, бургааһанһаа сэбэрлэжэ, элдүүрилхээр газар угаа ехэ, тэдэ энэ хүдэлмэриие үргэн дэлгэрэлтэйгээр ябуулха механизмууд дуталдана гэжэ хэлэбэ.

Гадна республика дотор малла хэрэглэгдэхэ яһанай гурил болон бусад минеральна тэжээл ехэ хомор, тэрэниие үйлэдбэрилхэ тухай хэмжээ абтанагүй гэбэ.

Цагаан-Усанай МТС-эй главна зоотехник нүхэр **Харжеев** ингэжэ хэлэбэ:

— МТС-эй харьяата колхозуудта ниитын малай тоо зарим тэды олошороһон, ашаг шэмэнь нилээд ехэ болоһон байна. Тэдэ бии байһан арга боломжонуудта сасуулхада, туйлаһан амжалтамнай үшөөл бирагүй. Хонин һүрэгнай удаанаар олошорно, ехэ олоороо һубайрна, хурьгал гарзална. Энээнһээ гэгэ шалтагаан хадаа урда жэлнүүдтэ хонидой гүүртэнүүд дан ехэнүүд байгаа. Нэгэ гүүртэдэ 700—800 толгой хонин байдаг байгаа. Энээнһээ боложо Кагановичын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта хурьгад олоор гарзалһан юм.

Энэ дутагдал мүнөө усадхагдажа байна. Хурьгалха хонидой отара бүридхэхэдөө 500 толгой хониноо дээшэ гарганагүйбди. Хонин ажал дээрэ хүдэлхөөр түрүү хүнүүд табигдаа. Гэхэ зуура, малажал дээрэ коммунистнууд, комсомолецууд үсөөн ажаллана. 4—5 колхоздо зоотеханарна мэргэжэлтэд байхагүй.

Аймагай колхозууд үбэлжэлгын үедэ хэдэн мянган хурьга абаха байна. Тэдэнээ бултыень тобир тарганаар ондо оруулха, ажахын байгшаа жэлдэ хонин һүрэгөө 20 процентээр олошоруулхын түлөө бүхы хүсөө гаргаха байна.

Гахай үсхэбэрилхэдэ гүрэндэшье, колхоздошье ехэ ашагтай байһан тушаа Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Ерофеев** тогтожо хэлэбэ.

— Манай гахайшад июль, август һарада гахайнуудтаа ногоон тэжээл ехээр эдюулээ. Тиигэжэ гүрэндэ тогтоогдоһон болзор сооһь тарган мяха тушаажа байха арга олдоо. Октябрь һара соо тушааһан 128 толгой гахай 121 центнер татаа.

Колхозой малшад үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэбэ. Малда хүсэд хүрэхэ бүдүүн, шэмэтэ тэжээл бии.

Элбэг тэжээлээ зүбөөр гаргаша
үбэлэй һарануудта үнеэдһээ
һаалгые горьтойгоор дээшэлү
зорилго малшан бүхэнэй үмэнэ
бидханхай.

— Артелиин ажахын бүхы һ
рищуудые жэгдэ түргэнөөр хүг
хын тулада партийна хүтэлбэри
арга оньһые саашадань нари
ха шухала,—гэжэ партиин Куд
айкомой секретарь нүхэр Фе
хэлэбэ. — Аймагай парторган
ниитын малай тооe олошору
ашаг шэмэ ехээр абадаг болохо
рилгоор колхознигуудай дунда
хидхэлэй-ойлгуулгамжын ехэ хү
мэри ябуулна. Энээнэй ашаар
лишад үнеэдһээ һү һаалгые нё
жэлэйхиһээ миллион литрээр
гээ.

Сагаан эдеэгээ улам элбэг б
хэ угаа ехэ арга боломжонууд
сэд һайнаар хэрэглэгдэнэгүй.
шеэбой нэрэмжэтэ, «Комбайн»
хэзуудай коммунистнууд мал
даа хүсэд анхаралаа табинагүй.

Партиин айком хирэ хирэ б
лэ малшадай аймагай зүблөө
гэдэг, социалистическэ мүрыс
түрүүлһэн һаалишадта шан ба
даг, телеграмма эльгээдэг б
Малшадай урма хэшээлые
руулха тушаа мүн бусадшье хэ
нүүд абтана. Аймагай колхо
мүнөө үбэлжэлгэдэ бэлэдхэжэ
хай. Гэбэшье, дутагдалнууд
Малай байра барилгаар ехэ
хэгдэбэшье, олон толгой мал
шан байра сосгоо байһаар. Т
мүнөө һэльбэн заһагдажа б
Колхозууд энэ жэлдэ тэжээл
бэлэдхэжэ абаа. Молотовой н
жэтэ колхоз үнеэн бүридөө 10
силос бэлэдхээ. Солоомо элбэ
рэнээ зүбөөр хэрэглэхэ шухал

Байкало-Кударын аймагай Л
ний нэрэмжэтэ колхозой түрү
нүхэр **Сычев** үгэ хэлэхэ зуураа,
хын жэлэй дүнгүүд тухай т
хэлээ. Үнеэн бүриһөө 1400 лит
һаагдаа, хонин бүриһөө 3,5
грамм нооһо абтаа. Хонишон
лев даажа абаһан хонин бүх
3,7 килограмм нооһо хайшалаа.

— Манай колхоз һүүлэй 2
удаа кукуруза тарижа, бирагү
гаса абаа,—гэжэ нүхэр Сычев
нэ.—Наран сэсэг тарихадамна
тарһаа 100 гаран центнер н
эшэ набша абтаа. Тиимэһээ
сэсэг таридаг болохо гэжэ ш
хэйбди. Хүдөө ажахын министе
колхоз бүхэнэй онсо илдаае
жэлжэ үзөөд, хаана, ямар сэ
культуранууды тарихада таа
гэжэ тодорхойлхо зэргэтэй.

Хүдөө ажахын түсэблэлгэ д
бии байһан ехэ дутагдалнууд т
мүн малажалые хүтэлбэрил
партийна организацинуудай,
скэ болон хүдөө ажахын орган
гаргаһан алдуунууд тухай КПС
обкомой секретарь нүхэр **Ду**
ский үгэ хэлээ.

— Манай республика РСФС
бусад область болон хизаарну
малай ашаг шэмэ абалгаараа
гээгдэжэ, эгээн һүүлшын һүүри
нэ,—гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэ
Энэ юун дээрэһээ болоноб
һүрэг соо эхэ мал тон үсөөн, һ
жэлнүүдтэ эхэ малнай оло
аад, үсөөрһэн байха юм. Кол
дай болон аймагуудай зарим х
бэрилэгшэд ажахыгаа түсэбл
тэрэнэй арга боломжые хүсэ
раадаа абангүй, харин доодо
лыень барижа түсэблэдэг бурүү
шал харуулна. Тэжээл ехээр б
хэхэ гэжэ оролдохынгоо орондо
лайнгаа тоо толгойе тэжээл
хэмдэ бариха гэжэ зарим х
рилэгшэд һэдэгэг, тэрэнь сас
партийна организацинуудай
хатуу харюу абадаггүй б
ниишь гэмшэлтэй. Тиимэ
жэшээнь, Баргажанай а
Карл Марксын нэрэмжэтэ коли
хүтэлбэрилэгшэд хэһэн байха

Нүхэр Дубровский саашаа
лай үбэлжэлгые яажа үнгэ
энэ үедэ малай ашаг шэмые хай
гэжэ дээшэлүүлхэ тухай т
хэлээ.

Пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд
да республикын Хүдөө ажахы
нистерствын хүдэлмэрилэгшэ
Матренин, «Заготзерной» р
ликанска конторые эрхилэгшэ
Дряхлов, Хүдөө ажахын ми
нүхэр **Иванов**, зооветинст
багша нүхэр **Пилданов** болон
ороно.

Үбэлжэлгын үедэ үнеэдэй һ
мые нёдондонойхиһоо 2—3
дээшэлүүлхэ, үбэлжэлгые эм
һайнаар үнгэргэхэ тушаа пар
организацинуудай зорилго
КПСС-эй обкомой секретарь
Климов пленум дээрэ үгэ хэ

Пленум дээрэ табигдаһан
далые зүбшэн хэлсэлгэдэ 18
баадалсаа.

Энэ тэдыгээр үгэ хэлэлгэн
жэ, пленум тодорхой тогтоол

Үбэлэй үедэ малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, малай үбэлжэлгые үнгэргэхэ хэрэгтэ областной партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой 1956 оной октябриин 25-да болоһон III пленумэй тогтоол

-эй XX съездын шиидхэбэ- бодотоор бэелүүлхын ту- хэ зуураа, республикым- колхознигууд, МТС-үүдэй ба дай худэлмэрилэгшэд, ажахын мэргэжэлтэд пар- организацинуудайнгаа хүтэл- ро ябажа, колхозуудай бо- озуудай нийтын малажа- хөөхэ хэрэгтэ һайшаалтай ды үрэ дүнгүүдые туйлаба КПСС-эй обкомой пленум нэ.

н үнгэрэгшэ жэлдэ һүн ент урда жэлэйхиһээ ехээр а абтаа. Хэрбээ нёдондо үнеэн бүриһөө 704 кило- ун һаагдаһан байгаа һаа, ха- жэлдэ үнеэн бүриһөө 840 м һүн һаагдаа. Республи- колхозууд һү тушааха ба а жэлэйнгээ түсэбые бол- урид дүүргэөд, 1956 хүрэтэр түсэбһөө га- мянган тонноһоо бага бэшэ аха гэһэн уялга абанхай. Зэдын, Кударын, Закаме- агуудай колхозууд һү һаа- а талаар эрхим үрэ дүнгүү- лаһан байна.

лдэ колхозуудта бүхы дээ- һо хайшалжа абалга 16,3 ехэ боложо, республикым- олхозууд гүрэндэ нооһо ту- түсэбөө болзорһоонь урид сибирскэ зүблөөн дээрэ лгаяа бэелүүлэн, түсэбһөө 21,3 тонно нооһо тушааба.

үсхэбэрилхэ талаар Кях- агай колхозууд эрхим үрэ е туйлажа шадаа, хони- тоо толгойе олошоруулха, йшалжа абаха талаар ха- хэмжээ-ябуулгануудаа бэе- Мүн нооһо хайшалжа аба- р хараалһан хэмжээ-ябуул- Сэлэнгын, Бичурын, Му- рэй ба бусад зарим аймa- колхозууд бэелүүлээ.

элдэ республикымнай кол- бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл ехээр бэлдэһэн байна. Бу- а зеленко хоёр үлүүтэй да- болгогдоо, хэрбээ үнеэн бү- ёндо 1,2 тонно силос да- байгаа һаа, мүнөө жэлдэ бүридэ дунда жэшээгээр 3 лос дарагдаа. Зэдын, Ку- Кяхтын, Прибайкальска ай- колхозууд үнеэн бүридөө, й тонно силос даранхай.

эй хамта, хүдөө ажахые саа- дэбжээхэ талаар КПСС-эй ын табиһан зорилгонуудые кымнай колхозууд ба сов- хангалтагүйгөөр бэелүүлжэ хэ КПСС-эй обкомой пле- дэглэнэ.

бодо малайнгаа, хонидойн- тооё олошоруулха хэм- улгануудаа олохон колхо- а совхозууд дүүргэнэгүй. Курумканай, Хэжэнгын, эбарэй, Зэдын айкомууд ба дкомууд эбэртэ бодо ма- илангаяа үнеэдэйнгээ тоое лжэ үсөөрүүлжэ байна. колхозуудта болон гүрэндэ ехэ гарза хохидол уша- жа, малажалые хүгжөөхэ һуурида һаад тойбо тохёол- жа, дурсагдаһан айкомууд йсэдкомууд гүрэндэ хохи- бадал гаргана.

зуудта ба совхозуудта ма- лдэг, малай һубайрдаг малажалда ехэ гээлтэ хо- олоно. Илангаяа Баргажа- урумканай, Ахын, Ториин, аймагуудай колхозуудта р үхэһэн байна. Республи- рнай 100 мал бүриһөө 62 тугал, 59 хурьган, бүриһөө 8 поршоонхо абтаа. най, Ахын, Түнхэнэй, За- аймагуудай колхозууд 100 иин бүриһөө миил 40—55 баһан байха юм.

малай ашаг шэмые дээшэ- хэмжээ-ябуулгануудаа рес- мнай колхозууд бэелүүлжэ : һү һааха түсэб имагтал ент, нооһо хайшалха түсэб процент дүүргэгдэә. Гэхэ Баргажанай, Курумканай, Баунтын аймагуудай д, Яруунын мяханай сов- гшэ жэлэйхиһээ бага һү нооһо хайшалжа абаха буулгаяа дүүргэжэ ша- байна.

зуудта ба совхозуудта мяха хангалтагүй байна гэжэ обкомой пленум онсолон нэ. Энэ ушарһаа мяха, гахайн мяха абаха түсэб тгүй. Гахайнуудые шаха- бодо малые ба хонидые таргалуулха хэрэг оло- зуудта муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тиимэһээ тэдэнэр туранхай малаа гүрэндэ тушаана.

Бүхы арга боломжонуудтай байбашье, республикымнай олохон колхозуудта мүнөө болотороо хонид һайтар үсхэбэрилэгдэнэгүй. Хонид удаанаар олошоруулагдана, тэдэнэй үүлтэр түргэнөөр һайжаруулагданагүй. Хонидой үүлтэрые һайжаруулха хүдэлмэри, нарин нооһотой хонидые үсхэбэрилхэ түрүү арга метод хангалтагүйгөөр нэбтэрүүлэгдэнэ. Намарай орооной кампани, хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хэрэг республикымнай колхозуудта, илангаяа Саянтын, Куйтунска, Цагаан-Усанай, Нарһатын, Эгэтын, Сэлэнгын МТС-үүдэй зононуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдана. «Шалгахамнай» гэжэ шалтаһан бэеэрээ хонин һүрэг соогоо нютагай үүлтэрэй хусануудые табижа, хонидоо ороондо оруулха ябадал мүнөө болотор хэдэн олон колхозуудта гарадаг зангаараа.

Республикымнай ехэнхи хонин ажалтай аймагуудай хони үсхэбэрилхэ хэрэгтэ үүлтэртэ хонидые үсхэбэрилхэ гүрэнэй ажахы ямаршье нүлөө үзүүлнэгүй, госплемрассадник мэргэжэлтэй кадрнуудтай болгогдожо дүрбэн жэлэй туршада шадагдаагүй байһаар.

Малай ерэхэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хангалтагүйгөөр хэгдэжэ байһанда КПСС-эй обкомой пленум онсо анхаралаа хандуулна. Бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые республикымнай колхозууд ба совхозууд дүүргээгүй, үбһэ бэлэдхэхэ түсэб миил лэ 56,1 процент дүүргэгдөө. Илангаяа Бичурын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Ториин, Сэлэнгын, Иволгын ба Түнхэнэй аймагууд бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэлгые хангалтагүйгөөр эмхидхэһэн байгаа.

Тэжээлээр малай хүсэд хангагдаагүй байбашье, нилээд ехэ талмай дээрэхи солоомо ба зелёнко үшөө һүрилэгдөөдүй, тэжээл гүйсэд тушаагдажа абтаадүй, тэжээл бүридхэхэ, тэрэниие хинан харууһалха ябадал муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Шэнэ байранууд баригдажа, хуушан байранууд заһабарилагдажа дүүргэгдээдүй, ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха, шахтна ба үрэмдэмэл худагуудые малтаха ябадал тон унжагайруулагдана. Түсэбөөр хараалагдаһан бүхы барилгануудай миил 63,4 процент энэ жэлэй октябриин 1 хүрэтэр дүүргэгдэжэ, ашаглалгада оруулагдаба. Малайнгаа бии байгаа байрануудые колхозууд ба совхозууд ехэ удаанаар заһабарилна, дулаална, сэбэрлэнэ. Олохон колхозуудта тэжээлэй кухни баригданагүй, малайнь байранууд соо кормушка хэгдэнэгүй, тэжээл буйлуулха түхеэрэлгэнүүд тодхогдоногүй.

Ажахын энэ шухала һалбариие партийна ба советскэ органуудай, машинно-тракторна станцинуудай зүгһөө хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилдэг ушарһаа малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэ ехэ дутагдалнууд үзэгдэнэ гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тэмдэглэнэ.

КПСС-эй олохон айкомууд ба аймгүйсэдкомууд малажалые үшөө тодорхой бэшээр хүтэлбэрилнэ, малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулнагүй, абаһан уялгануудаа бэелүүлхын, гүрэнэй түсэбые дүүргэхын түлөө партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй, колхозуудай, совхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө гүрэнэй ба партийна журамые һайнаар сахюулжа шаданагүй. Малаа үхүүлэнгүйгөөр лэ ондо оруулбал хүрөө, тэгээд ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө үбэлэй үедэ тэмсэхэ баатай бэшэ гэжэ үбэлжэлгын гол зорилгые шал буруугаар ойлгодог ушар бии байһаар. Иимэһээ үбэлэй һаранудай туршада һүн багаар һаагдана, мал тураагдана, үхүүлэгдэнэ.

Малажалые хүгжөөхэ, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ асуудалнуудые машинно-тракторна станцинууд муугаар шиидхэдэг зангаараа, зоовстеринарна олохон мэргэжэлтэд колхозно үйлэдбэриин эмхидхэлшэд боложо шадаадүй, түрүү дүй дүршэлые ба наукын туйлалтануудые тон муугаар нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлнэд. Өөһэд тухайгаа хэгдэһэн шүүмжэлһээ республикын Хүдөө ажахын министерство (нүхэд Иванов, Хазагаев) тобшолол хэнэгүй, малажалые хүгжөөхэ асуудалнуудта МТС-үүдэй олохон хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа амараар хандадаг гү, али заримдаа огто хабаадалсадаггүй ябадалтай тэдэнэр эбсэнэ.

Малшадые шэлэн олохо, тэдэниие хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хэрэгэй хангалтагүйгөөр табигдаһан ушар малай ашаг шэмын багa, гээлтэ хоролтын ехээр гарадаг байһанай гол шалтагаануудай нэгэниинь болоно гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тоолоно.

КПСС-эй айкомууд, аймгүйсэдкомууд, МТС-үүдэй директорнүүд ба колхозуудай правленинүүд эрхим колхознигуудые, коммунистнуудые, комсомолецуудые малажал дээрэ табиха, фермэнүүдтэ тэдэниие удаан саг соо хүдэлмэрилүүлхэ хэрэг һулаар шиидхэнэ. Энэ ушарһаа малажалай кадрнууд ехээр һэлгэгдэдэг, мал харууһалгада харюусалгагүй ябадал гаргагдадаг байна.

Олохон колхозуудта малажалай хүдэлмэрилэгшэд байра байдал муутай, культурно-ажаһуудалай талаар хүсэд хангагдаагүй байдаг, нийтын ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ колхознигуудые материальна талаарнь урмашуулха гурим наринаар сахигдадаггүй, һара бүри мүнгэн аванс, мүн тэрэшэлэн нэмэлтэ түлэбэри саг соогоо фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ үгтэнэгүй.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дундахи нийтэ-политическэ хүдэлмэри улам ургажа байгаа эрилтэнүүдыень хангажа шаданагүй, малшадай урда табигдаһан бодото зорилгонуудтай нийтэ-политическэ хүдэлмэри олонхи ушарта холбогдоногүй. Тиин, нийтын малажалай тоо толгойе олошоруулха, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй XX съездын абаһан шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ колхознигуудые, машинно-тракторна станцинуудай ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые элсүүлгэдэ хабаадуулха нийтэ-политическэ хүдэлмэри арга нүхэсэлынь болгогложо шадагдаагүй байна. КПСС-эй айкомууд ба партийна эхин организацинууд социалистическэ мүрысөөе үшөө хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые болон наукын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхын түлөө үсэд шангаар тэмсэнэгүй.

Малажалые эрхилхын, илангаяа малай үүлтэрые һайжаруулхын тула научна талаараа хүсэд үндэһэлэгдэһэн арга методые зохёон нэбтэрүүлхэ ябадалдань колхозуудта научна станцинууд, Бурят-Монголой зооветинститут мууса туһална.

Нийтын адуу малай тоо толгойе олошоруулхын, малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ талаар хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхын хойноһоо КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет үдэр бүриин хиналта табяагүй, Хүдөө ажахын министерствын, КПСС-эй айкомуудай ба аймгүйсэдкомуудай үмэнэ зохистой эрилтэ табидаггүй, хүдөө ажахын продуктнуудые эрид ехээр үйлэдбэрилхэ талаар КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ эмхидхэлэй шухала хүдэлмэри ябуулаагүй байгаа гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тэмдэглэнэ.

КПСС-эй обкомой пленумэй **тогтоохонь:**

1. Үбэлэй үедэ малай ашаг шэмые саашадань дээшэлүүлхын, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр, гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхын тула бүдүүн, элдэб концентрированнэ ба шэмэтэ тэжээлээ болон бии байгаа бусад арга боломжонуудаа гүйсэд бүрин хэрэглэхэ гээшэ партийна организацинуудай, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, колхозуудай правленинүүдэй, МТС ба совхозуудай директорнүүдэй шухала зорилго гэжэ тоолохо.

2. Ажахын жэлэй туршада республика доторoo һаамхай үнеэн бүриһөө 1200 литрһээ доошо бэшэ һү һаахын, бүхы дээрээ 85 мянган тонно һү һаажа абахын тула үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хоёр дахин ехэ һү үнеэдэй байрадаа байгаад тэжээгдэдэг үедэ һаажа абаха ябадалда бүхы анхаралаа хандуулха гэжэ КПСС-эй обкомой бюрое, Министрнүүдэй Соведые, Хүдөө ажахын министерствые, КПСС-эй айкомуудые ба аймгүйсэдкомуудые, колхозуудай правленинүүдые уялгалха. Тиихын тула:

а) малые байрадань байлгажа тэжээхын урда тээ фермэ бүхэнэй тэжээлэй баланс, һара бүридэ тэжээл гаргашалха түсэб табигдаад, тэжээлые зүбөөр гаргашалхын хойноһоо колхоз бүхэндэ нарин хиналта табигдаха зэргэтэй. Һү эгээн ехээр абахын тула үнеэн бүриие тусхай рационой ёһоор эдеэлүүлжэ байха.

б) малай үбэлжэлгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, үнеэдые тэжээхэ рациондо силос, хартаабха, корнеплод, минеральна ба концентрированнэ тэжээл оруулагдаха, үнеэдэй харууһан һайжаруулагдаха, фермэ бүхэндэ, һаалишан бүхэндэ һү һааха һара бүриин түсэб тодорхойлогдожо үгтэхэ, энэ даалгабаряа ямараар дүүргэжэ байһаниинь сүүдхэ бүхэндэ шалгагдажа байха зэргэтэй. Һү һааха һарынгаа түсэбые дүүргэһэн һаалишадые урмашуулха хэмжээнүүдые үргэнөөр бэелүүлхэ. Һаагдаһан һүнэйнь шанарта, ариг сэбэрые сахилгада онсо анхаралаа хандуулха;

в) буйлуулангүйгөөр малдаа тэжээл үгэхые хоримжолоод, хамаг солоомоёо хэршэхэ ажал бүхы колхозуудта ба совхозуудта эмхидхэхэ. Солоомоёо извёсткын шүүһээр дэбтээжэ малдаа эдюулхэ арга фермэнүүдтэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэхэ, тиихын тула шухала хэрэгтэй түхеэрэлгэ бэлэдхэгдэхэ зэргэтэй. Бии байгаа заводской бүхы кормозапарнигуудаа ноябриин 15 хүрэтэр тодхожо. ашаглаха, бэлэхэнээр бүтээгдэдэг кормозапарнигуудые хэрэгтэй соонь хэхэ, үндэһэ ба солоомо хэршэхэ машинануудаа тодхохо, кормушкануудые ба яслинуудые хэжэ дүүргэхэ, малай хүл доро үбһэ тэжээл хаядаг ябадалые хорихо;

г) траншейнүүдһээ ба набтар башинуудһаа силос гаргажа абаха хүдэлмэриие механизацилха, тиихын тула фермэ бүхэндэ жинрэй транспортернуудые тодхохо, кранова стогометательнуудые шэнэдхэн түхеэрхэ гэжэ МТС-үүдэй директорнүүдтэ, колхозуудай правленинүүдтэ дурадхаха.

Бүхы малаа уһаар хүсэд бүрин хангаха хэмжээнүүдые абаха, тиихын тула шахтна ба соргото худагуудые, хээрын уһа гарадаг газарнуудые заһаха, хэрэгтэй болоо һаань, шэнэ худагуудые малтаха ба уһа зөөлгэ эмхидхэхэ.

3. Мяха абаха талаар республикын колхозуудай гээгдэжэ байһые хараадаа абан, энэ жэлэй дүрбэдэхи кварталай ба 1957 оной нэгэдэхи кварталай туршада гахай һайса шахажа, гүрэндэ 15 мянган центнерһээ бага бэшэ гахайн мяха тушааха гэжэ КПСС-эй айкомуудые ба аймгүйсэдкомуудые уялгалха, гахай тэжээхэ хэрэгтэ зелёнко ба үбһэнһээ буйлуулагдадаг үбһэнэй гурил, хартаабха, корнеплод ба силос үргэнөөр хэрэглэхэ.

Нэгэ дахин түрүүлээд шахагдаха 11700 залуу гахайе илгажа, саг соонь ороондо оруулха.

Эбэртэ залуу малые һайса түлжүүлжэ гүрэндэ тушааха, үбэлэй үедэ сүүдхэ соогоо 600 грамм нэмэдэг байхынь тула тэдэниие харууһалха, эдеэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулха.

Мяхан болгогдохо залуу ба бодо малые үсхэбэрилхын тула мяханайтоварна фермэнүүдые эмхидхэхэ, зарим үнеэдээ имагтал мяха абахын тула шахадаг болохо гэжэ Ахын ба Закаменай аймагуудай колхозуудта һайшаан дурадхаха.

4. Малай һубайралгые усадхахын, үнеэн ба хонин бүриһөө заабол түл абахын тула орооной кампаниин дутагдалнуудые усадхаха хэмжээ абаха гэжэ Хүдөө ажахын министерствые, КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүдэй ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалха. Энэ хүдэлмэриие ноябрь болотор унжагайруулангүйгөөр, энэ жэлэй октябрь һара соо хонидоо ороондо оруулжа дүүргэхэ гэһэн эрилтэ эдэ хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ табиха. Үнеэдэй хээлитэй болоһые ректальна ёһоор шэнжэлэн үзэхэ хүдэлмэриие һаяын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ, һубай байһан бүхы үнеэдээ, мүн үнеэд болгогдохо залуу малаа ороондо оруулха хүдэлмэри эмхидхэхэ, бухануудаа һайнаар харууһалха ба эдеэлүүлхэ, ороондо оруулхын тула эхэ малаа зүндэнь табидаг ябадалые огто хоримжолжо, хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ, үнеэдээ барижа ороондо оруулха.

Эбэртэ бодо малайнгаа хонидойнгоо тооё хороодог партиин зарим айкомуудай, аймгүйсэдкомуудай гүрэндэ хохидолтой ябадалые эрид буруушааха, эхэ малай һубайрхагүйн түлөө бэеэрээ харюусаха байһыень КПСС-эй айкомуудай нэгэдэхи секретарьнууд, аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр, МТС-үүдэй директорнүүд, колхозуудай түрүүлэгшэнэртэ КПСС-эй обкомой пленум уридшалан һануулна.

5. Малай үбэлжэлгын бэлэдхэлые саашадань унжагайруулжа огто болохогүй байһанда партийна ба советскэ органуудай, МТС-үүдэй, колхозуудай ба совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралые хандуулан, КПСС-эй обкомой пленум Хүдөө ажахын министерствые, РСФСР-эй совхозуудай Министерствын БМАССР-дэхи түлөөлэгшые, КПСС-эй айкомуудые ба аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдые, колхозуудай правленинүүдые иигэжэ уялгална:

а) энэ жэлэй ноябриин 1 хүрэтэр солоомо ба зеленкоёо суглуулжа һүрилээд, тэдэнээ бүридхэн ба тушаан абажа дүүргэхэ, мүн тэжээл болгогдохо ороохо тарягаа, хартаабха ба корнеплодуудаа зүбөөр хадагалха хэмжээнүүдые абаха. Мүн энэ болзор соо һүринүүдээ хорёолжо дүүргэхэ, хоёр һара соо эдихэ тэжээлынь фермэнүүдтэ зөөжэ үгэхэ;

б) баригдажа байгаа малай байрануудые КПСС-эй обкомой бюрогой ба Министрнүүдэй Соведэй октябриин 9-нэй тогтоолой ёһоор хараалагдаһан болзор соо барижа дүүргээд, ашаглалгада оруулха ба механизацилха, бии байгаа байрануудаа ойрын үдэрнүүд соо заһабарилжа дүүргэхэ, бүхы үнеэдээ байра соонь уядаг болохо.

6. Малтагдаһан худагуудһаа уһа бүлэжэ гаргаха механизмуудые республикын колхозуудта ба совхозуудта асаржа тодхохо хэмжээнүүдые ойрын үедэ абаха гэжэ КПСС-эй обкомой бюродо, Министрнүүдэй Соведтэ даалгаха.

7. Фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха түхеэрэлгэнүүдые энэ жэлэй ноябриин 15-һаа хойшолуулангүйгөөр тодхожо дүүргэхэ гэжэ Хүдөө ажахын министерствые, колхозуудые шефтээ абаһан предприятинуудай ба организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые, мүн энэ болзор соо хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдые асаржа колхозуудта худалдаха гэжэ «Сельхозснабай» конторые уялгалха.

8. Городуудай ба аймагуудай центрнүүдэй промышленна предприятинууд болон организацинуудай зүгһөө колхозуудта шефскэ туһаламжа ехээр үзүүлдэг болохо хэмжээнүүдые абаха гэжэ КПСС-эй горкомуудые ба айкомуудые уялгалха, үйлэдбэриин ба бусад гэр байрануудые колхозуудта барижа үгэхэ талаар абаһан уялгануудаа ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ гэһэн эрилтэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй болон партийна организацинуудай секретарьнуудай үмэнэ табиха.

9. Ойроо хүртэшэгүй страховой фонд республикын олохон колхозуудай байгуулха арга боломжотой байһые хараадаа абажа, энэ зорилгоор республикын бүхы колхозуудта 100 мянган тонноһоо бага бэшэ үбһэ ба солоомо хадагалха.

Гүрэнэй страховой фонд болгон, республикынгаа газаа тээ сабшагдаһан бүхы үбһөө энэ жэлэй декабриин 15 болотор багсалжа боогоод, республикадаа асаржа, «Заготзерногой» пунктнуудта хадагалхын тула тушааха гэжэ Хүдөө ажахын министерствые уялгалха.

10. Малажалай продуктнуудай өөрын үные саашадань химдаруулха, фермэнүүдтэхи ажалай эмхидхэлэй, түлөөһэнэй ба бүридхэлэй горьтойхон дутагдалнуудые усадхаха, даалгагдаһан хэрэгэйнь түлөө малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй журамые болон харюусалгые дээшэлүүлхэ гэһэн эрилтэ Хүдөө ажахын министерствын, КПСС-эй айкомуудай, аймгүйсэдкомуудай, МТС-үүдэй ба совхозой директорнүүдэй, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ табиха. Эрхим колхознигуудые, нэн түрүүн коммунистнуудай, комсомолецуудай ба залуушуулай дундаһаа хүнүүдые малажал дээрэ хүдэлмэрилхын тулада эльгээжэ, фермэнүүдые кадрнуудаар гүйсэд бүридхэхэ. Фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй зооветеринарна һуралсалые бүхы колхозуудта, фермэнүүдтэ эмхидхэжэ, саг соонь эхилхэ.

11. Үбэлэй үедэ малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхын, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө тэмсэлэй амжалта имагтал малшадһаа дулдыдаха байһыень КПСС-эй обкомой пленум онсо тэмдэглээд, малшадай дунда эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха гэһэн эрилтэ КПСС-эй айкомуудай, аймгүйсэдкомуудай, колхозуудай правленинүүдэй болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ табина. Энэ зорилгоор:

а) малажалай хүдэлмэрилэгшэдые зохистой гэр байратай, культурно-ажаһуудалай зохихо условитой болгохо, тэдэниие дулаан гутал хубсаһаар хангаха гэжэ КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, колхозуудай правленинүүдые ба партийна организацинуудые уялгалха. Малажалай хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь урмашуулха гурим наринаар сахиха, түсэбөөр хараалагдаһан даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө ажалай нэмэлтэ түлөөһэ саг соонь үгэдэг, мүн ажалта үдэрнүүдтэ мүнгөөр һара бүриин аванс үгэдэг байха;

б) малшадай дундахи нийтэ-политическэ хүдэлмэридэ ямар нэгэн кампани мэтээр, ёһо тэдысэ хандадаг ябадалаа усадхажа, КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха, тэрэниие бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ нийтэ-политическэ бүхы хүдэлмэриие зорюулха гэжэ КПСС-эй айкомуудые уялгалха. Энэ жэлэй ноябриин 25 хүрэтэр колхозуудта хэрэгтэй соонь культбазануудые ба улаан булангуудые эмхидхэхэ, тэдэниие культурна хэрэгсэлнүүдээр, радиоприемнигуудаар, харуулан ойлгуулха агитациин хэрэгсэлнүүдээр хангаха, газетэ, журналнуудые гүйсэд хүрэхөөр малшадта захиулха.

Фермэнүүдтэ нийтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхын тула политическэ талаараа эгээл бэлэдхэлтэй, хүндэтэй агитаторнуудые томилхо, малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ политическэ элидхэлнүүдые ба хөөрэлдөөнүүдые саг үргэлжэ хэдэг байха гэһэн эрилтэ партийна ба советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ табиха;

в) колхознигуудай үүсхэлые бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ, түрүү дүй дүршэлые болон наукын туйлалтануудые дэлгэрүүлхэ, тэдэниие хүдөө ажахын үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгые гүрэн түрын ёһоор эрхилхэ, үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болохын, малаа һайтар таргалуулхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ Хүдөө ажахын министерствые, туршалгын станцинуудые, зооветинститудые, КПСС-эй айкомуудые, колхозуудай ба совхозуудай партийна эхин организацинуудые уялгалха.

Малшадай научна конференцинүүдые хододоо үнгэргэжэ, түрүүшүүлэй элидхэлнүүдые, тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүдые хараадаа абаха, түрүү ажахынуудта экскурси хэжэ ошохо, фермэнүүд дээрэ семинарнуудые үнгэргэхэ;

г) малшадай байһан газарнуудта худалдаа наймаа һайжаруулха, тэдэниие культурна талаарнь хангаха, саг үргэлжын медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ, малшадай ариг сэбэрэй байдалые һайжаруулха хэмжээ-ябуулгануудые энэ жэлэй ноябриин 1 хүрэтэр зохёожо, КПСС-эй обкомой ба Министрнүүдэй Соведэй үзэмжэдэ табиха гэжэ Бурмонкоопсоюзай правлениие (нүхэр Танхаевые), Культурын министерствые (нүхэр Жалсабониие), Элүүрые хамгаалгын министерствые (нүхэр Бояновае) уялгалха.

12. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ ябадалда уһалагдадаг газарай үргэдхэлгын, мүн уһанай ажахын барилгын онсо удхашанартай байһые хараадаа абан, сабшалангайнгаа газар дээрэһээ хүдөө ажахын культурануудай, үбһэ ногооной үндэр ургаса абадаг болохо зорилгоор уһалагдадаг газарые ехэ болгохо, намаг газарнуудые хатааха, боролжо бургааһа сэбэрлэхэ, бага ургаса үгэдэг сабшалангуудаа ба бэлшээринүүдээ хахалха хүдэлмэри саг үргэлжэ эрхилхэ гэһэн эрилтэ Хүдөө ажахын министерствын, Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи уһанай ажахын управлениин, КПСС-эй айкомуудай, аймгүйсэдкомуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдэй, колхозуудай правленинүүдэй үмэнэ табиха.

Республика доторхи уһалууриин бага ба ехэ системэнүүдэй барилгые шефтээ абаһан областной комсомольско организациин үүсхэлые һайшааха, энэ үүсхэлые бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ гэжэ КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, партийна эхин организацинуудые уялгалха.

13. Малай үбэлжэлгын хэр зэргээр үнгэргэгдэжэ байһые, малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө дэлгэрүүлэгдэһэн социалистическэ мүрысөөнэй үрэ дүнгүүдые үргэнөөр харуулжа, түрүү малшадай туйлалтануудые дэлгэрүүлжэ байха гэжэ республиканска ба аймагуудай газетэнүүдэй редакторнуудые, Культурын министерствын радиоинформациин таһагые уялгалха.

***

Үбэлэй үедэ малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула партийна ба советскэ органууд, бүхы коммунистнууд, комсомолецууд, колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд эршэ хүсэеэ ехээр гаргаха, гүрэнэй ба партийна журам эрид һайнаар сахиха зэргэтэй гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тэмдэглэнэ. Хүдөө ажахын жэлэй энэ шиидхэхы үедэ эмхи гуримгүй ябадал манай дунда гаргаглаха ёһогүй. КПСС-эй обкомой бюро, Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй айкомууд ба аймгүйсэдкомууд, партийна эхин организацинууд хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй журамые ба харюусалгые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, тэдэнэй үмэнэ шанга эрилтэ табиха зэргэтэй гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тэмдэглэнэ.

Социалистическэ мүрысөө саашадань үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй үндэһөөр колхознигууд, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд хүдөө ажахын продуктнуудые эрид ехээр үйлэдбэрилдэг болохо тухай КПСС-эй XX съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ гэжэ КПСС-эй обкомой пленум найдажа байһанаа мэдүүлнэ.

Эзабаймни бэлэглэһэн номые
Баабгайхан хоюулаа шэнжэлэе.

Уншажа шадахагүй байбалшни,
Уран зурагуудыень харая.

И. Денисовэй фотоэтюд.
А. Мангатхановай шүлэг.

АГЫН ОКРУГТО

КОЛХОЗНИГУУД ҮНЭТЭ ЭДЛЭЛ ХУДАЛДАН АБАНА

Узоной сомоной Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үнэтэ эдлэлнүүдые худалдан абана. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ «М-72» маркын мотоцикл табан колхознигынь худалдажа абаа. Һүүлэй хоёр жэл соо тус колхозойхид орой хамта 12 мотоцикл абаба. Мүн радиоприёмник, оёдолой машина, патефон гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүүдые олоор худалдан абана.

ҺУРГУУЛИНУУД МОДО ТАРИНА

Дульдургын аймагай һургуулинууд хабар, намарай сагта модо тарижа, газаагуурхяа гоёон шэмэглэнэ. Энэ жэлдэ Табтаанайн дунда һургуули 200 һөөг уляангир, 200 һөөг акаци, үлирэй 20-ёод һөөг һуулгаа. Дульдургын дунда һургуули 250 модо, Бользинын долоон жэлэй һургуули — 175 уляангир, малинын 60 бүлэнсэг, 40 һөөг үлир һуулгаба.

ДУНДА ҺУРГУУЛИ НЭЭГДЭБЭ

Округой центртэ ород үхибүүдэй һураха шэнэ дунда һургуули энэ жэлдэ нээгдээ. Тиигэжэ Агын һууринда хоёр дунда һургуули бии болобо.

ҺАЙН ҮҮЛТЭРЭЙ ХУСАНУУДЫЕ ҮДХЭНЭ

XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз (Ага) округ соогоо тон түрүүн забайкальска үүлтэрэй хусануудые өөһэдынгөө хүсөөр үдхэжэ эхилээ. Тус колхоз гансал өөһэдтөө тэдэ хусануудые хэрэгсээнэ бэшэ, харин хүршэ байһан Хрущевой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта 23 толгой шэнэ үүлтэрэй хусануудые худалдаа.

НООҺО ЕХЭЭР АБАНА

Хара Шэбэртэхи Кировэй нэрэмжэтэ колхоз нарин ба нарибтар нооһотой хонидые һайнаар үсхэбэрилжэ, тоо толгойень 1954 онойхиһоо 22 мянган толгойгоор олошоруулаа. Мүн нооһо хайшалалгаяа һураггүй нэмээгээд, хонин бүриһөө 3,1 килограмм һайн шанартай нооһо хайшалжа абадаг болобо. Гүрэндөө 872 центнер нарин ба нарибтар нооһо тушаагаа. Тиигэжэ 2 миллион 200 мянган түхэригэй олзо оруулагдаа.

ТАРЯАГААР АВАНС

Округ дотор таряанай һайн ургаса абтаба. Колхозууд гүрэнтээ тоосоһоной һүүлээр үрэһээ хаажа, ажалта үдэртэ авансаар таряа хубаажа байна. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (Хойто Агын сомон) ажалта үдэр бүхэндэ хоёр килограмм таряа хубааба. Хонишон Б. Базаров табан тонно таряа абаа.

ЯБЛОКЫН САДҺАА ОЛЗО ОРУУЛДАГ БОЛОО

Дылгыровэй нэрэмжэтэ колхоз «ранеткэ» сортын яблока тариһан юм. Тэрээнһээ ехэхэн олзо оруулдаг болоо. Энэ жэл 15 центнер шахуу ранеткэ хуряан абажа, 15—16 мянган түхэригэй олзо олоо.

МАЛАЖАЛАЙ ШЭНЭ МЭРГЭЖЭЛТЭД

Агын центртэхи хүдөө ажахын һургуулиин һуралсалай жэл һаяхан дүүрэбэ. 39 хүн шалгалта гаража, һургууляа амжалтатайгаар дүүргээ.

ЗАЛУУШУУЛ ХОНИШОД БОЛОНО

Дульдургын аймагай «Онон» колхозой 7 комсомолецууд малажал хүгжөөхэ хэрэгтэ туһалхын тула хонишод боложо хүдэлмэрилхые хүсэбэ. Батажаргал Нанзатова, Цыбжид Дашиева гэгшэд энэ жэлдэ Дульдургын дунда һургуули дүүргээд, хони үсхэлсэхээ ошонхой.

ПЕНСИОНЕРНҮҮД ШЭНЭ ДЭБТЭРНҮҮДЫЕ АБАНА

Окружной центртэхи Культурын байшан соо олоной суглаан боложо, гүрэнэй пенси тухай Хуули тушаа элидхэл соносоо. Һүүлээрнь пенсионернүүдтэ шэнэ дэбтэрнүүд барюулагдаба. Пенсиин шэнэ дэбтэрнүүдые инвалид нүхэр Смирнов, албахаагша нүхэр Бадмаев, гэрэй эзэн эхэнэр Щеголева болон бусад абаа.

Б. Дамдинжапов.

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

Улан-Удын модоной заводто залуушуулай цех эдеэ хоолой ба текстильнэ промышленностиин хэрэглэдэг элдэб амһарта бүтээн гаргадаг юм. Энэ продукцинь Ташкент, Алма-Ата, Фрунзе болон бусад городуудта эльгээгдэнэ.

Тус цехынхид Агууехэ Октябриин хүндэлэлдэ социалистическэ шэнэ уялга абанхай. 1956 онойнгоо түсэбые болзорһоонь урид, ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхэбди гэһэн байна. Мүн тиихэтээ хамта ажалайнгаа бүтээсые 5 процентээр дээшэлүүлхэ, 10 һарын түсэбһөө гадуур хахад миллион түхэригэй продукци бүтээн гаргаха гэжэ шиидээ.

Цехын хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлээ. Эдэнэр жэлэйнгээ түсэб 65 хоногоор урид дүүргэбэ.

Хүдэлмэришэд Татьяна Бурундукова, Нина Колесникова, Вера Николаева, Анна Ларионова болон бусад нормоёо хоёо 130—140 процент дүүргэдэг болоо. **А. Доржиев.**

А. БАДАЕВ.

Самолёдой техник

Самолёт, амиды юумэндэл,
Солбон хурдаар эрьелдэн,
Буржагар сагаахан үзэгүүдээр
Бидэнэй мэдэхэгүй хэлэи дээр
Бэшэнэ юушьеб, тэнгэридэ.

Толгойгоо өөдэнь үргэнхэй,
Тэрэнэй хойноһоо шэртэнхэй
Самолёдой техник хүбүүн
Старт дээр байна хүхюун,
Сэдьхэлээ ехэхэн хүдэлэнхэй.

Баясаа үгыдөө яахань бэ,
Бэлдэһэн тэрэнэй самолёт лэ.
Шүрэб бүхэнииень мушхаһан,
Шалгажа наринаар заһаһан
Шэдитэй гартай нүхэр лэ.

Тэрэнние шэрүүн жабар
Торгоодоггүй бороо, шабар;
Хододоо байдаг юм хэлээд:
«Самолёт ниидэлгэдэ бэлэн»—гээд,
Лётчигые угтан мэндэшэлээд.

Сохом халаглаашье заримдаа
Самолёдоо агаарта харахадаа,
Тэрэнние залажа ниидэхэ,
Тэндэ зоргоороо жэргэхэ
Тиимэ шадабаригүй байһандаа...

Агаарта туйлагдадаг амжалта
Аэродром дээрэ бэлэдхэгдэдэг.
«Һайн даа!»—гэжэ техниг тэ
Лётчигой бэшэһыень тэнгэридэ
Таадаг гээбы өөрөө.

Венгриин шэнэ правительство

БУДАПЕШТ, октябриин 27. (ТАСС). Эсэгэ ороной арадай фронтын Бүхэвенгерскэ соведэй дурадхалаар Венгерскэ Арадай Республикын Президиум мүнөөдэр Венгерскэ Арадай Республикын правительствын иимэ составые баталаа гэбэл:

Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ—Имре Надь; министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо—Антал Апро; министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо—Иожеф Богнар; министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо — Ференц Эрдеи; гүрэнэй министр—Золтан Тильди; гадаадын хэрэгүүдэй министр—Имре Хорват; дотоодын хэрэгүүдэй министр—Ференц Мюнних; оборонын министр—Кароль Янза; газартаряалангай министр—Бела Ковач; финансын министр—Иштван Кошша; юстицын министр—Эрик Мольнар; металлургическа ба машина бүтээлгын промышленностиин министр—Янош Чергэ; элүүрые хамгаалгын министр—Антал Бабич; коммунальна ба городской ажахын министр—Ференц Незвал; эдеэ хоолой промышленностиин министр—Реже Нерш; дотоодын худалдаа наймаанай министр—Янош Таус; культурын министр — Дьердь Лукач; гүрэнэй түсэблэлгын управлениин начальник — Арпад Кишш; хүнгэн промышленностиин министр—Иожефне Надь; госхозуудай министр—Миклош Рыбянский; барилгын промышленностиин министр—Антал Апро; транспортын ба хэлхээ холбооной министр—Лайош Бебрич; гэгээрэлэй министр—Альберт Коня; гадаадын худалдаа наймаанай министр—Иожеф Богнар; энергетикын ба нүүрһэнэй промышленностиин министр—Шандор Цоттнер; химическэ промышленностиин министр—Сергей Сабо.

Шэнэ правительство уялгануудаа дүүргэжэ эхилээ.

Имре Надиин гар табяатай түрүүшын декредые шэнэ правительство гаргаба. Хүн зониие эдеэ хоолоор хангахын тула Золтан Ваш гэгшээр толгойлогдоһон ниитын хангалгын правительственна комитет байгуулагдажа байна.

ВЕНГРИДЭХИ БАЙДАЛ

БУДАПЕШТ, октябриин 28. (ТАСС). Венгерскэ Арадай Армиин Главна командованиин мэдээсэһэнэй ёһоор, үнгэрэгшэ һүни Будапештдэ зэбсэгтэ тулалдаан болоогүй, амгаланаар үнгэрөө.

«Сабад Нэп» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, провинцинуудта нютагай засагай шэнэ органууд байгуулагдажа байна. Шэнээр эмхидхэгдэһэн эдэ органууд правительствотай нягта барисаатайгаар ажаллана. Предприятинуудта хүдэлмэришэдэй соведүүд байгуулагдана. Венгриин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Имре Надь үсэгэлдэр үдэшэ радиогоор үгэ хэлээ. «Үнгэрэгшэ неделидэ болоһон событи хадаа туйлай ехэ хойшолонтой байгаа» гэжэ Имре Надь зааха зуураа, һүүлэй жэлнүүдтэ гараһан алдуунуудай гэмээр иимэ юумэ болоо тэжэ тэрэ заагаа. Имре Надь һүүлэй үедэ болоһон событи тухай хэлэхэ зуураа һүүлэй жэлнүүдэй турша соо гараһан алдуунуудые заһахын зорилгоор мүнөөнэй венгерскэ правительство оролдожо, арадай дура хүсэлые хүсэлдүүлхын түлөө тэмсэхэ байна.

«Правительство хадаа түбхын түрүүндэ Венгриин дайшалхы хүдэлмэришэн ангида түшэглэхөөр шиидэнхэй байна, — гэжэ Имре Надь мэдүүлээ.—Бидэнэр туйлай ехэ программа зохёохоор шиидээбди. Тэрэ программа соогоо хүдэлмэришэн ангиин тон зүб эрилтэ болон гомодолнуудые хүсэлдүүлхын түлөө оролдохо байнабди. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, пенси үгэхэ тухай асуудалнууд программа соо хараалагдаха байна. Хүшэр хүндэ эрхэ байдалда ажаһуугшадые байра байдалаар хангахын зорилгоор шадаал һаа олон гэр байрануудые гүрэнэй, кооперативна, тэрэшэлэн үмсын зөөреэр барихые оролдохо байна.

Ехээр гээгдэлдэ ороһон манай хүдөө ажахые һайжаруулхын, кооперативна, үмсын ажахые һэргээхын, хүнүүдэй ажал хэхэ урма зоригые дээшэлүүлхын түлөө правительство ехэ программа зохёожо байна.

Үнгэрһэн 12 жэлэй турша соо түүхэтэ бага бэшэ амжалта туйлагдаа гэжэ Имре Надь үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ. Венгриин ажалшадай партиин хүтэлбэреэр хүдэлмэришэн анги, таряашад, интеллигенци эршэтэй зориттойгоор ажаллаһанай ашаар иимэ амжалта туйлаһан байна. «Урган бадаржа байгаа манай республика Венгриин ажалшадай эршэтэ хүсэндэ этигэн найдажа байна» гэжэ Имре Надь хэлээ.

Уласхоорондын ШЭНЖЭЛЭЛ

ЕХЭ УДХАШАНАРТАЙ ХЭЛСЭЭН БАТАЛАГДАА

Советскэ Союз Япон хоёрой хоорондохи харилсаае гуримшуулан һайжаруулха тухай хэлсээнэй амжалтатайгаар дүүрэһэн ушар уласхоорондын шухала событинуудай нэгэн болоо. СССР Япон хоёрой хоорондо баталагдаһан хамтын деклараци хоёр ороной харилсаае эрид һайжаруулба. Энэ хэлсээнэй хэгдэхын урда тээхи 11 жэлэй турша соо хоёр гүрэн хоорондоо дайнай байдалтай байһан юм. Экономическа талаараа хүгжэнги, урдань хоорондоо муу бэшэ харилсаатай байһан эдэ хоёр гүрэн дайнай байдалай усадхагдаадүй байһанай гэмээр бэе бэдэээ ашатай туһатайгаар харилсаха аргагүй байгаа. Энэ шалтагаанһаа илангаяа Япон ехээр хохидодог байһан юм.

Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ Япон экономическа талаараа туйлай ехэ бэрхэшээлдэ ороо. Дайнай һүүлээр экономикынгоо Америкын мэдэлдэ ороһоной, зэргэлээд ажаһуудаг Советскэ Союзтай, тэрэшэлэн Хитадтай холбоо барисаагүй болоһоной гэмээр Япон иимэ бэрхэшээлдэ ороход баатай болоо. Худалдаа наймаа хэдэг гүрэнүүдтэйгээ Японой холбоо барисаагүй болоһые һамбаашалан, США хадаа тэрээнэй экономикые Америкын монополинуудай мэдэлдэ оруулхые оролдоһон байна. Америкын Холбоото Штадууд эд бараагаа Япондо шадаал һаа ехээр худалдаха, тиихэ зуураа Японой эд бараае ороң дотороо худалдуулхыень али болохо аргаар хорихо гэжэ оролдоо. Япон экономическа талаараа США-гэй мэдэлдэ иигэжэ абтаад байхадаа ехэ хохидолдо ороо.

США хадаа Японие өөрынгөө мэдэлдэ оруулхын түлөө тэмсэхэдээ хариин гүрэнүүдтэй наймаа хэхэдэнь тэрээндэ али болохоор һаад хэхэ гэжэ оролдог байба. Хитадтай, тэрэшэлэн социалистическэ лагериин бусадшье оронуудтай худалдаа наймаа хэхэ гэхэдэнь Япондо элдэб һаад ушаруулагдадаг байһан юм. Дипломатическа харилсаагаа һайжаруулхын зорилгоор СССР Япон хоёрой хэлсээ хэхэдэнь Америкын Холбоото Штадууд элдэб һаад ушаруулхые оролдоо.

Советско-японско хамтын декларацида гар табигдаһан тухай мэдээсэлые манай ороной, тэрэшэлэн Японойшье арадууд сэдьхэлээ ханангяар угтаһан байна. «Майници» гэжэ Японой газетын шэнжэлэгшэ өөрынгөө статья соо иигэжэ бэшээ: «СССР-эй, Японой хоорондо дайнай байдалай болюулагдаһан ушар баясамаар байна... Манай арадай ехэнхи хубинь энэ мэдээсэлые дуулахадаа сэдьхэлээ ханажа, советско-японско хэлсээнэй амжалтатайгаар дүүрэһые һайшаана».

Советско-японско хэлсээнэй амжалтатайгаар дүүрээд байхада япон арадай үмэнэ иимэ шухала зорилго табигдана. Социалистическэ лагериин бусад гүрэнүүдтэй, түбхын түрүүндэ Хитадтай харилсаагаа һайжаруулха гээшэ япон арадай шухала зорилгонуудайнь нэгэн болоно. Социалистическэ лагериин бусад гүрэнүүдтэй харилсаагаа һайжаруулаад байбал Япон өөртөөл һайн юумэ хэхэ юм гэжэ Японой олониитэ, тэрэшэлэн тусхай тушаалта нюурнууд тон зүбөөр сэгнэнэ. Советско-японско харилсаанай гуримшуулагдаһан ушар гансашье хоёр орондо туйлай ехэ ашатай туһатай байха бэшэ, харин уласхоорондын байдалые саашадань һайжаруулха хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай байна.

ФРАНЦИИН БА АРАБСКА ОРОНУУДАЙ ХООРОНДОХИ ХАРИЛСААН МУУДАЖА БАЙНА

Франциин засагаархид Хойто Африкада һүүлэй үедэ хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлээ. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудынь Франциин ба арабска арадуудай хоорондохи харилсаае бүри муудхуулаа. Дээрэ дурсагдаһан хэмжээ-ябуулгануудынь суэцкэ асуудалые шиидхэхэ асуудалтай зэргэшээ.

Африкын хойто эрьеэр тамаржа ябаһан «Атос» гэжэ багахан судные Франциин сэрэгэй кораблинууд һаяхан бария. Энэ суднань буу зэбсэг тээжэ ябаһан англичанинай судна байһан юм. Судныn тээжэ ябаһан буу зэбсэг Египедэй байжа, нюусаар Алжир абаашагдажа ябаа гэһэншүүгээр Франциин правительство яаралтайгаар мэдүүлээд, энээнһээ шалтагаалан Каирта байһан өөрынгөө посолые түргэн саг соо дуудажа абаашаа. Франциин премьер-министр Ги Молле Египедые хардаха зорилгоор үгэ хэлэжэ Франци хадаа дээрэ дурсагдаһан асуудалые ООН-эй Аюулгүйн Соведтэ зүбшэн хэлсэлгэдэ эльгээхээр шиидэбэ гэжэ мэдүүлээ.

Национальна-сүлөөрэлгын фронтын хүтэлбэри доро бэээ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа алжир арадта эсэргүүсэн Франциин сэрэгшэдэй Алжирта хэжэ байһан дайн, арабска гүрэнүүдэй арад зоной һанал сэдьхэлые ехээр зобооно. Алжирта боложо байгаа дайн байлдаае зогсоожо, Алжирай асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхыень Тунисай, Мароккын, Египедэй, мүн арабска бусадшье гүрэнүүдэй арадууд эрилтэ табина. Алжирай асуудалые шиидхэхын зорилгоор Франциттай, тэрэшэлэн Алжирай национа[...] лөөрэлгын фронтын хүтэл[...] шэдтэй хэлсээ хэхэ гэжэ М[...] правительство шиидхэбэри[...] һан байна. Мароккын султ[...] бүүн Франциин столица [...] дээрэ дурсагдаһан асуудала[...] сээ хэһэн юм. Мароккын су[...] тябриин 22-то оронойнгоо ст[...] Рабатада Алжирай национа[...] лөөрэлгын фронтын хүтэл[...] шэдтэй хэлсээ хэһэн байна. [...] тэлбэрилэгшэдэй тоодо Бе[...] Эль-Хидера, Аит Ахмеда, Б[...] Лашрефа гэгшэд оролсоо. [...] риин 23-да Туниста хэлсээ х[...] хараалагдажа, тэндэ Марок[...] нисай гүрэнэй ажал-ябуулаг[...] лараха ёһотой байгаа. Тэрэ [...] дэ Алжирай национально-с[...] гын фронтын хүтэлбэрил[...] уригдаһан юм. Тэдэ хүтэл[...] шэд Мароккын султантай Р[...] хэлсээ хэээд, Мароккын пр[...] ствын самолёдто һууҗа Ту[...] ниидэһэн байгаа. Харин т[...] Франциин лётчигоор жолоо[...] ябаһан энэ самолёт Франци[...] гаархидай захиралтаар Ал[...] Франциин сэрэгэй аэродром[...] бууһан байна. Тиигээд [...] национально-сүлөөрэлгын [...] табан хүтэлбэрилэгшэд [...] лагдаа.

Франциин засагаархидай [...] һан энэ бузар муухай ааша [...] арабска гүрэнүүдэй хүн [...] ехээр зэбүүрхүүлээ.

Алжирай хүтэлбэрилэгшэд[...] товалһанда эсэргүү хүдэлөө[...] ска оронуудай арад зон оло[...] баадалсана. Мароккодо, т[...] Туниста олон зоной хабаа[...] забастовко, митинг, демонстр[...] лоо. Франциин гаргаһан [...] ааша хадаа «Мароккые туйл[...] доромжолоо» гэжэ «Истикл[...] дэг Мароккын томохон парт[...] тэ үгөөд, Франци Марокко [...] хоорондо бэелүүлэгдэжэ ба[...] литикые хаража үзэхэ гэһэ[...] табяа. Франциин засагаарх[...] һэн аяг аашые арабска ор[...] тэрэшэлэн Азиин оронуудай[...] лэй олон тоото органууд ехэ[...] жэлээ.

Франциин засагаархидай [...] хүү түсэбүүдые Франциин [...] сивнэ үзэл баримтала[...] шүүмжэлнэ. Һүүлшын собы[...] даа «Франци Египет хоёрой [...] лэн бүхы арабска оронуудай[...] дохи харилсаае ехээр му[...] болохо байна» гэжэ һанаа[...] жо байһанаа «Юманите» га[...] шэнэ.

Н. ЧИ[...]

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

РАНГУН. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, һүүлэй үдэрнүүдтэ Бирмын хойто районуудта ехэ бороо орожо, үер болоо. «Нейшн» гэжэ газетын бэшэһэнэй ёһоор, энэ үер хадаа һүүлшын 50 жэлэй турша соо болоһон эгээн ехэ үернүүдэй нэгэн болоо.

Сагайнг, Швебо, Монива, Мандалай шадархи районууд үертэ абтаа. Эдэ районуудта һаяхан газар ехээр хүдэлһэн юм. Үерэй болоходо гэр байранууд ехээр һандаргагдаа, хүнүүд үхөө гэжэ «Нью-Таймс Оф Бирма» гэжэ газетэ бэшэнэ.

***

ПЕКИН. (ТАСС). Һүүлэй үедэ Хитадта олохон газарта археологическа малталгануд боложо, үнэтэ зүйлнүүд олдоо. Үбэр Монголой баруун урда хубида үни урда сагта ажаһууһан хүнэй тархиин яһа олдоо. Тэрэ хүн 100—200 мянган жэлэй саада тээ ажаһуугаа гэжэ багсаагдана. Мүн эндэ яһаар хэгдэһэн шүбгэнүүд, элдэб зэр зэмсэгүүд олдоһон байна.

***

ТРИПОЛИ. (ТАСС). «Тараблюс Эль-гарб» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Алжирай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй табан хүтэлбэрилэгшэдые Франциин засагаархидай арестовалһандань дураа гутажа байһанаа Ливиин премьер-министр Бен-Халим Триполидохи Франциин посланнигта мэдүүлээ.

***

ПАРИЖ, октябриин 26. (ТАСС). «Этигэмжэгүй» хүнүүдые түрмэдэ хааха тухай хуулиие 1957 оной апрелиин 30 болотор хойшолуулха гэжэ Кипр аралай губернатор Хардинг захирба,—гээд франс пресс агентство Никозиһоо дамжуулба. Энэ хуулиин ёһоор мүнөө үедэ 600 шахуу хүн Кипр арал дээрэ ямаршье сүүдгүйгөөр түрмэдэ хаагдаад байна гэжэ агентство тэмдэглэнэ. Түрмэдэ хаагдагшад террор хээ гэжэ хардагдаа.

***

РАНГУН, октябриин 26. (ТАСС). Америкэһээ урьһаламжа абаха тухай хэлсээн США Бирма хоёрой хоорондо олон һарын турша соо хэгдэжэ байна.

Национальна нэгэдэлэй фронт урьһаламжа абалгые ехээр буруушаана гэжэ «Бирман» газетэ мэдээсэнэ. Бирма Америкэһээ шэнэ урьһаламжа абахадаа бүри ехээр үридэ орожо, Холбоото Штадуудай мэдэлдэ абтаха юм гэжэ национальна нэгэдэлэй фронт мэдүүлгэ соогоо тэмдэглээ. Туһаламжа үзүүлхэдээ ямаршье политическэ эрилтэ хэдэггүй оронуудһаа урьһаламжа абахыень национальна нэгэдэлэй фронт Бирмын правительствода дурадхаа.

***

ТЕГЕРАН, октябриин 26. (ТАСС). Ливанска делегациин хэһэн хэлсээнэй коммюнике газетэнүүдтэ толилогдоо. Ливанай делегациие толгойлогшо президент Шамун Иранай гүрэнэй ажал-ябуулагшадтай хэлсээ хэжэ, хоёр орондо хамаатай асуудалнуудые, тэрэшэлэн Дүтын Востогой асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Президент Шамун үсэгэлдэр Бейрут ниидэбэ.

Ливанай президент Бейрут ошохо замдаа Багдадта бууҗа, Ирагай ажал-ябуулагшадтай хэлсээ хэхэ юм гэжэ хэблэл мэдээсэнэ.

***

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 26. (ТАСС). США-гэй ажалай хэрэгүүдые эрхилдэг министерствын мэдээсэһэнэй ёһоор, США-да юумэнэй үнэ сэн энэ жэлэй сентябрьда туйлай ехэ болоо, энэнь 1947—1949 онойхидо орходоо 17 процентээр дээшэлһэн байна. США-да энэ жэлэй турша соо юумэнэй үнэ сэн хоёр процентээр дээшэлээ. Хубсаһа хунарай, түлеэ түлишын, гэр байрын үнэ сэн ехээр дээшэлбэ.

***

ПЕКИН, октябриин 26. (ТАСС). Элүүрые хамгаалгын министерствын, тэрэшэлэн социальна [...] гын министерствын мэд[...] ёһоор Японидо мүнөө үедэ [...] лион 920 мянган хүн тубер[...] үбшэлнэ гэжэ Токиогой ради[...] сэнэ. Туберкулёзоор үбшэли[...] рэгшэ жэлдэ 46 мянган хүн [...]

***

БАНГКОК, октябри[...] (ТАСС). Таиландада недел[...] хэблэгдэдэг «Питупум» гэж[...] нал Гонконгдо, тэрэшэлэн [...] чайканшистнуудай хорото [...] ааша гаргаһан тухай статьи[...] Таиландын правительств[...] жэлнэ.

***

ПАРИЖ, октябриин 26. [...] Тунисай, Франциин сэрэгүү[...] рай хилэ дээрэ дайлалдажа [...] гэжэ Тунисай министрнүүд[...] дэй түрүүлэгшэ Бургиба на[...] на суглаанда үсэгэлдэр [...] гэжэ Франс Пресс агентст[...] һаа мэдээсэнэ.

***

ХАНОЙ, октябриин 25. [...] Сэрэгэй демонстраци хэхы[...] Урда Вьетнамда өөһэдын[...] лайн, агаарай сэрэгүүдые [...] гэһэн США-гэй, Англиин, Ф[...] Австралиин, Филиппинын, [...] дын правительствонуудай [...] риие Вьетнамай олониитэ [...] руушаана.

Редактор Д. Л. ЛОБС[...]

Хрущевой нэрэмжэтэ к[...] удаан саг соо түрүүлэгшэ[...] лаһан нүхэр

Гончиков Набан Гончи[...]

үни удаан, хүндөөр үбшэл[...] гоо һүүлээр сагһаа урид на[...] раба гэжэ КПСС-эй Тори[...] ком, ажалшадай депута[...] аймагай Соведэй гүйсэд[...] митет гүнзэгы гашуудал[...] мэдээсэхэ зуураа, наһа бар[...] бүлэдэ шаналалаа мэдүүл[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов[...] культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67 бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00903.

Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР

Зак. №[...]